

การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การทำหนังสือเล่มใหญ่

ปริญญานิพนธ์
ของ
ชมพูนุท ศุภผลศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2551

การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การทำหนังสือเล่มใหญ่

ปริญญานิพนธ์
ของ
ชมพูนุท ศุภผลศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การทำหนังสือเล่มใหญ่

บทคัดย่อ

ของ

ชมพูนุท ศุภผลศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2551

ชมพูนุท ศุภผลศิริ. (2551). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ นักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยทำการทดลอง 8 สัปดาห์ ละ 3 วันๆ ละ 45 นาที ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 24 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 และคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design และทดสอบความแตกต่างของตัวแปรโดยใช้การทดสอบ T-test สำหรับ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE STUDY OF MULTIPLE INTELLIGENCES ABILITIES OF YOUNG CHILDREN
EXPERIENCING BIG BOOK CREATED TECHNIQUE

AN ABSTRACT

BY

Chompunuj Suppaonsiri

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 2008

Chompunuj Suppansiri. (2008). *The Study Of Multiple Intelligences Abilities Of Young Children Experiencing Big Book Created Technique*. Master Thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr.Yawwapa Tejagupta, Assist. Prof. Chiraporn Boonsong.

The purposes of this research were to study and to compare multiple intelligence abilities of young children before and after experiencing big book created technique.

The sample of this study were young children (5-6 years old) who studied in pre – primary class Srinakharinwirot University ; Prasarnmit Demonstration School (Elementary) Bangkok in the 2nd semester of the academic year 2007. The simple random sampling was used to select 15 children. The experiment was carried by the researcher for 8 weeks, 3 days per week, 45 minutes per day, totally 24 times.

The research instruments were the Big Book Created Technique Lesson Plan developed by the researcher and the multiple intelligence abilities observation form with the reliability at .85. The design of the research study was one – group pretest – posttest Design. The t-test for dependent samples was statistically used to analyze the data.

The research result showed that after experiencing big book created technique, the young children have obtained more multiple intelligence abilities than before with significant different at .01 Level.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ เสนอแนวคิดและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ และคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ดี มีคุณค่าให้แก่ผู้วิจัยจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตภัทร รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ไสยวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญญาพร ภูนากุล ดร.จารุวรรณ ศิลปรัตน์ และอาจารย์สันติศักดิ์ ผาผาย ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร อาจารย์ประจำชั้นเด็กเล็ก 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บข้อมูลจนสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์ เซวงศักดิ์ ช้อนบุญ อาจารย์สมศรี ปาณะโฆษะ อาจารย์ปฐมาภรณ์ เดชะไคศยะ และเพื่อนนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ให้การกำลังใจด้วยดีเสมอมา

การศึกษาและการทำปริญญานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับการส่งเสริมจากคุณพ่อเทพ นพพิทักษ์ คุณแม่อุไรวรรณ ศุภผลศิริ และครอบครัว ลืมเลิคมงคล ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนทุนวิจัยแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้การศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และมีส่วนวางรากฐานสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

ชมพูนุท ศุภผลศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษา.....	9
ความหมายของภาษา.....	9
ความสำคัญของภาษา.....	10
พัฒนาการทางภาษา.....	11
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา.....	14
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา.....	16
การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย.....	17
กระบวนการในการเรียนรู้ภาษา.....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	21
ความสำคัญของการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	21
ประโยชน์ของการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	22
การทำหนังสือเล่มใหญ่.....	22
เทคนิคการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	24

สารบัญ

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา.....	25
ความหมายของพหุปัญญา.....	25
ประเภทของพหุปัญญา.....	26
การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านต่างๆ.....	28
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพหุปัญญา.....	34
แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาด้านต่างๆ.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
แบบแผนการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	63
สมมติฐานการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
วิธีดำเนินการวิจัย.....	64

สารบัญ

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ (ต่อ)	
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	65
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	71
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	72
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	78
ภาคผนวก ข ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	84
ภาคผนวก ค แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา.....	93
ภาคผนวก ง ประมวลภาพการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	104
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ลักษณะพหุปัญญา.....	39
2 กิจกรรมในการพัฒนาพหุปัญญา.....	44
3 แบบแผนการวิจัย.....	55
4 ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	58
5 ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	59
6 ความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ จำแนกตามความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านและระดับความสามารถทางพหุปัญญา.....	60
7 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	62

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างยิ่ง ทำให้เกิดกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เป็นสังคมแห่งยุคข่าวสารไร้พรมแดน การรับข่าวสารจากซีกโลกหนึ่งไปยังซีกโลกหนึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จนกล่าวกันว่าผู้ใดสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้เร็วกว่าย่อมมีความรู้และอำนาจ (Knowledge is a power) ในการต่อรอง มีข้อมูลในการตัดสินใจที่ถูกต้องและดีกว่า ทำให้ยุคแห่งข่าวสารมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคนในสังคมอย่างยิ่ง (บันลือ พุกกะวัน. 2543 : 1) และบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดีย่อมจะได้เปรียบในการดำรงชีวิต เพราะสามารถรู้เท่าทันเหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ได้ดี ดังนั้น การพัฒนาประชากรของประเทศจึงต้องคำนึงถึงแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่จะต้องพัฒนาให้ประชากรมีทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพทัดเทียมและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ซึ่งจะต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในระดับปฐมวัย (0 – 6 ปี) อันเป็นวัยที่เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเจริญ งอกงามอย่างรวดเร็ว (อารี สันทรวี. 2537 : 183)

สำหรับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้นควรจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก คำนึงถึงตัวเด็กเป็นหลัก จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ “กระทำ” เพื่อส่งเสริมพัฒนาทุกด้าน ควรเลือกประสบการณ์ที่ใกล้ตัวเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมของเด็ก อีกทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล เพราะเมื่อเด็กมีความสนใจก็จะตั้งใจทำกิจกรรมและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ยิ่งไปกว่านั้นควรจัดประสบการณ์ให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ในหลายรูปแบบ เช่น การปฏิบัติการทดลอง การนำไปทัศนศึกษา การเล่นบทบาทสมมติ การเล่นเป็นกลุ่มและเดี่ยว ซึ่งเด็กแต่ละคนอาจมีวิธีการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้การจัดหน่วยประสบการณ์ให้กับเด็กนิยมจัดในรูปของกิจกรรมต่างๆ คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง และเกมการศึกษา (พัฒนา ชัชพงศ์. 2530 : 113 – 114) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาให้กับเด็กได้มากกว่ากิจกรรมอื่นๆ (พัฒนา ชัชพงศ์. 2529 : ไม่มีเลขหน้า) โดยวิธีดำเนินกิจกรรมประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป สำหรับขั้นสรุป กิจกรรมในวงกลมนั้น เป็นการสรุปเนื้อหาทั้งหมดเพื่อให้เด็กได้เข้าใจดียิ่งขึ้น สามารถสรุปโดยใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง เกม ได้ตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536 : 4 – 5) กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสรุปเนื้อหาจากการทำกิจกรรมต่างๆ เนื่องจาก การสร้างหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้จินตนาการ

พบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ความคิดให้เพื่อนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และเกิดความสุขสนาน (ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. 2530 : 83) เด็กจะเกิดความคิดรวบยอด (Concept) ในสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสรุปกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการสร้างหนังสือเล่มใหญ่ เพราะหลังจากที่ครูและเด็กช่วยกันอ่านข้อความที่ประกอบด้วยภาพและสัญลักษณ์ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจะช่วยให้เด็กตั้งชื่อเรื่องที่ได้มีการตกลงกัน ซึ่งเป็นการรวบรวมความคิด ถ่ายโยงประสบการณ์ซึ่งกันและกัน รู้จักการสังเกต ได้รู้จักคำศัพท์ต่างๆ สามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพและสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นได้ (สกรินทร์ อยู่คงแก้ว. 2541 : 66) หนังสือเล่มใหญ่จะมีขนาดและรูปร่างใหญ่ ซึ่งเด็กสามารถมองเห็นรูปภาพ สัญลักษณ์ ตัวหนังสือ อย่างชัดเจน และสามารถอ่านพร้อมๆ กันได้ทั้งกลุ่มใหญ่และเป็นรายบุคคล ตลอดจนในหนังสือเล่มใหญ่จะเว้นที่แต่ละตอนให้เด็กฉีก ตัด ปะ ตีรูป หรือวาดภาพประกอบข้อความตามความสนใจของเด็กโดยใช้สื่อวัสดุที่คุ้นเคยและใกล้ตัวเด็ก มีทั้งของจริง ของจำลอง รูปภาพ รูปลอก (สติ๊กเกอร์) เพื่อฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือและตาให้สัมพันธ์กัน เกิดความสุขสนานเพลิดเพลินกับการทำกิจกรรม อีกประการหนึ่งการใช้วัสดุที่เด็กคุ้นเคยและพบเห็นในชีวิตประจำวันจะช่วยกระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้นและสนุกสนานในการทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี (รัชนี รัตนา. 2533 : 66 – 68)

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตสินค้าทำให้เศรษฐกิจเจริญอย่างรวดเร็ว สภาพความเจริญดังกล่าวเป็นความเจริญที่ไม่ยั่งยืน เนื่องจากความมั่นคงและมั่งคั่งมิได้เกิดจากคุณภาพของคนในสังคมไทย จึงก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ อย่างรุนแรงและต่อเนื่อง สภาพการณ์ต่างๆ เหล่านี้จึงนำมาซึ่งปัญหามากมายในปัจจุบัน (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542 : 3) เพื่อคลี่คลายปัญหาความเจริญที่ไม่ยั่งยืนดังกล่าว ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมไทยให้ได้รับการศึกษามากขึ้น ซึ่ง เยาวพา เดชะคุปต์ (2544 : 1) ได้อธิบายว่า “การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมพึงปรารถนาจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของคนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ” การพัฒนาคุณภาพของคนตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบได้ ดังที่ การ์ดเนอร์ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2544 : 15 – 19; อ้างอิงจาก Gardner. 1987, 1993, 1999) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ศึกษาศักยภาพและความถนัดของคนได้อธิบายว่า ทฤษฎี พหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) เป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญญาและการทำงานของสมองของมนุษย์ เชื่อว่า ปัญญา คือความสามารถทางชีวภาพซึ่งแต่ละคนแสดงออกมาเป็นสิ่งที่ผสมผสานกันระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม และเชื่อว่าปัญญาเป็นโครงสร้างทางชีวจิตวิทยา (Biopsychology) ซึ่งเป็นตัวสร้างแหล่งทางความคิดของคนเรา และจะส่งผลต่อเนื้อหาแต่ละด้าน คนทั่วไปจะมีปัญญา

หลายด้าน โดยแต่ละด้านจะขึ้นอยู่กับความสามารถและจะแสดงออกมาในรูปแบบที่ต่างกัน ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) ซึ่งการ์ดเนอร์เชื่อว่า แม้ว่าแต่ละคนจะมีปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน แต่ก็สามารถพัฒนาได้

ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพความสามารถของนักเรียนให้เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถหลายด้านตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ถือได้ว่าเป็นวิธีการที่จะส่งเสริมความสามารถของนักเรียนโดยคำนึงถึงศักยภาพของเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันเป็นหลักสำคัญ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหมวด 1 มาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (2542 : 4,9) บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหมวด 4 มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนอย่างบูรณาการ ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นเครื่องมือที่สื่อสารทั้งความรู้สึกส่วนตัวและความรู้ของเด็ก กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ และการฟังพาทซึ่งกันและกัน ให้โอกาสเด็กได้ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเองอย่างอิสระจนประสบความสำเร็จ และส่งเสริมเด็กได้พัฒนาความคิดของตนได้เต็มตามศักยภาพ เป็นผู้รอบรู้ และมีความสามารถหลากหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมอย่างยิ่งแนวทางหนึ่งในการนำมาใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่เด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความสำคัญของการวิจัย

เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 220 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถทางพหุปัญญา จำแนกได้เป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถของปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence)
2. ความสามารถของปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)
3. ความสามารถของปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence)
4. ความสามารถของปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence)
5. ความสามารถของปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence)

6. ความสามารถของปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence)
7. ความสามารถของปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
8. ความสามารถของปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่** หมายถึง กิจกรรมที่ครูและนักเรียนร่วมกันแตงนิทานและเรื่องราวโดยเชื่อมโยงเนื้อหาและสาระความรู้จากหน่วยการเรียนรู้ ลงบนกระดาษวาดเขียนขนาด 22x35 เซนติเมตร โดยครูทำหน้าที่คอยซักถามและช่วยเขียนข้อความหรือเรื่องราวตามคำพูดของเด็ก ขณะที่เขียนครูจะอ่านไปพร้อมๆ กับเด็กทุกครั้ง ในขั้นตอนที่เขียนจะเว้นที่ในแต่ละตอนให้เด็กวาดภาพ ประภาพ ตีตลกเกอร์ พับกระดาษประกอบข้อความหรือเรื่องราวนั้นๆ เมื่อเรื่องราวที่ลำดับด้วยภาพ สัญลักษณ์ และคำที่ครูเขียนเรียบร้อยแล้วครูกับเด็กจะอ่านซ้ำพร้อมกัน อีกครั้ง โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนและการดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมนิทาน ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อเลือกชื่อเรื่องนิทานให้ตรงกับแต่ละหน่วยการเรียนรู้
2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 3 คน ช่วยกันศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับนิทานที่ต้องการผลิตจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น มุมหนังสือ ห้องสมุด เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นผลิตนิทาน ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าได้มานำเสนอในชั้นเรียนเพื่อร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องของนิทานที่ต้องการผลิตโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน เท่ากับจำนวนกลุ่มนักเรียน
2. แต่ละกลุ่มเลือกตอนที่ต้องการผลิตตามความสนใจ
3. แต่ละกลุ่มดำเนินการผลิตนิทานตอนที่รับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการวาดภาพ ระบายสี ฉีกปะติด บั่นแบ่งโดว์ พับกระดาษ ตีตลกเกอร์ โดยครูแจกกระดาษวาดเขียนขนาด 22x35 เซนติเมตร ให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่น
4. เมื่อแต่ละกลุ่มผลิตนิทานเสร็จครูเขียนเนื้อเรื่องประกอบนิทานแต่ละตอนตามคำบอกของแต่ละกลุ่มลงบนกระดาษ เพื่อให้นักเรียนเขียนตาม
5. ครูรวบรวมนิทานแต่ละตอนมาทำเป็นหนังสือเล่มใหญ่ จากนั้นครูอ่านนิทานทีละตอนแล้วให้นักเรียนอ่านตาม

ขั้นที่ 3 ขั้นใช้หนังสือเล่มใหญ่ เป็นขั้นที่นักเรียนนำเรื่องราวหรือนิทานที่ผลิตขึ้นมาแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องในนิทาน โดยนักเรียนแต่ละคนจะเลือกแสดงบทบาทตามความสนใจของตนเอง หรือนำนิทานมาร่วมกันแต่งเพลงตามเนื้อเรื่องในนิทานพร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบเพลง

2. ความสามารถทางพหุปัญญา หมายถึง ความสามารถทางปัญญาแต่ละด้านที่เด็กปฐมวัยแสดงออก จำแนกได้ 8 ด้าน ดังนี้

2.1 ความสามารถด้านภาษา หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและบอกความหมายของคำ ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่ง ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการเล่าเรื่อง/นิทาน ความสามารถในการเขียนคำหรือประโยคสั้นๆ และความสามารถในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ

2.2 ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการให้เหตุผลความสามารถในการจำแนก/การเปรียบเทียบ/การจัดหมวดหมู่ ความสามารถในการใช้ตัวเลขและจำนวน ความสามารถในการแก้ปัญหา

2.3 ความสามารถด้านมิติ หมายถึง ความสามารถในการบอกรูปพรรณสัณฐานของสิ่งต่างๆ ในด้านรูปร่าง รูปทรง ขนาด และพื้นที่ ความสามารถในการบอกตำแหน่งที่ตั้งและบอกทิศทางของสิ่งต่างๆ ความสามารถในการวาดภาพอย่างสร้างสรรค์

2.4 ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว หมายถึง ความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกาย ความสามารถในการใช้ร่างกายแสดงท่าทางต่างๆ ความสามารถในการเคลื่อนไหวอย่างครบองค์ประกอบ และความสามารถในการควบคุมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือกับประสาทตา

2.5 ความสามารถด้านดนตรี หมายถึง ความสามารถในการได้ด้นต่อจังหวะและเสียงเพลง ความสามารถในการแสดงท่าทางตามจังหวะ/สัญญาณ ความสามารถในการร้องเพลงและแสดงท่วงท่าประกอบ

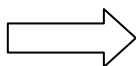
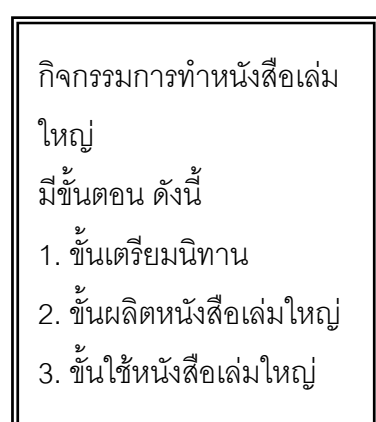
2.6 ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม ความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตาม และความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

2.7 ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง หมายถึง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่กล้าแสดงออกและมีความมั่นใจ ทำงานอย่างมีเป้าหมาย และมีความชื่นชมและพึงพอใจในผลงานของตนเอง

2.8 ความสามารถด้านธรรมชาติ หมายถึง เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า รู้จักบำรุงรักษา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ความสามารถทางพหุปัญญา 8 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถด้านภาษา
2. ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
3. ความสามารถด้านมิติ
4. ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
5. ความสามารถด้านดนตรี
6. ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล
7. ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง
8. ความสามารถด้านธรรมชาติ

สมมติฐานในการวิจัย

หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษา
 - 1.1 ความหมายของภาษา
 - 1.2 ความสำคัญของภาษา
 - 1.3 พัฒนาการทางภาษา
 - 1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา
 - 1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา
 - 1.6 การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.7 กระบวนการในการเรียนรู้ภาษา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
 - 2.1 ความสำคัญของการทำหนังสือเล่มใหญ่
 - 2.2 ประโยชน์ของการทำหนังสือเล่มใหญ่
 - 2.3 การทำหนังสือเล่มใหญ่
 - 2.4 เทคนิคการทำหนังสือเล่มใหญ่
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมองและทฤษฎีพหุปัญญา
 - 3.1 ส่วนประกอบของสมองและหน้าที่ของสมอง
 - 3.2 ความหมายของพหุปัญญา
 - 3.3 ประเภทของพหุปัญญา
 - 3.4 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านต่างๆ
 - 3.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพหุปัญญา
 - 3.6 แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาด้านต่างๆ
 - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา

1.1 ความหมายของภาษา

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของภาษาไว้ดังนี้

พระยาอนุนามราชธน (2517 : 31) ได้ให้ความหมายว่า ภาษา คือ เสียงที่เปล่งออกมาอย่างมีความหมาย ทำให้ผู้ฟังเข้าใจ เป็นเสียงที่เปล่งออกมาโดยเจตนาของผู้พูดที่ต้องการสื่อความคิด ความต้องการของตนประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเสียงนั้นอาจเป็นรูปประโยคหรือหลักภาษาที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจตรงกัน

เฟอดินานด์ เดอ โซสซัวร์ (Ferdinand De Saussure. 1959 : 65 – 73) ได้ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า ภาษา คือ การคิดอย่างเป็นระบบที่มีเสียงเป็นเครื่องแสดงออก (Language is organized thought coupled with sound) เป็นคำ และคำในภาษามีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1. สัญลักษณ์ (Sign)
2. สิ่งที่เป็นตัวแทนของสัญลักษณ์ (Signifier or Sound – Image Association)
3. ความหมายของสัญลักษณ์ (Concept or Signifier)

ทั้งนี้ภาษาเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตมีความเป็นพลวัต (Language is Dynamic) และสามารถเกิด ตาย และเปลี่ยนแปลงได้ โดยมีสังคมเป็นเจ้าของ

เพียเจท์ (Gabin. 1952; Citing Piaget. n.d.) กล่าวไว้ว่า ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์สื่อความคิดให้ผู้อื่นทราบได้

ไวโกตสกี (Ricardo. 2003 : 1 – 5; Citing Vygotsky. 1962) กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของเด็กปฐมวัย มีรากฐานมาจากพัฒนาการทางด้านสติปัญญา โดยภาษาจะเป็นเครื่องมือหรือสัญลักษณ์ให้เด็กได้แสดงความคิดออกมาและการเรียนรู้ภาษาของเด็กก็ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและกระบวนการทางสังคมอีกด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527 : 208) ได้ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า ภาษา คือ ระบบในการสื่อสารความคิดหรือความรู้สึกโดยการใช้สัญลักษณ์ เสียง ท่าทาง หรือเครื่องหมายที่มีความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

สรุปได้ว่า ภาษา คือ เครื่องมือทางสังคมที่มนุษย์ใช้แทนความคิดและสื่อสารกันอย่างมีความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นเสียง ตัวอักษร ท่าทาง หรือเครื่องหมายที่เข้าใจตรงกัน ภาษามีความหมายกับเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง เพราะเด็กปฐมวัยต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การสื่อสารกับผู้อื่นในสังคมให้เข้าใจความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ตลอดจนการถ่ายทอดประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

1.2 ความสำคัญของภาษา

ไวโกตสกี (Ricardo. 2003 : 1 – 2; Citing Vygotsky. 1962) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญอันเป็นสิ่งที่ทำให้นมนุษย์ต่างจากสัตว์ ภาษามีขึ้นเพราะมนุษย์มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ ภาษาหรือสัญลักษณ์มาจากระบบสังคม ภาษาและสัญลักษณ์ทำให้ความคิดของมนุษย์แสดงออกมา

กูดแมน (ภาวิณี แสนทวิสุข. 2533 : 3; อ้างอิงจาก Goodman. 1986) กล่าวว่า ภาษาเป็นตัวแทนของความคิดมนุษย์ โดยผู้ใช้ภาษาได้รวบรวมเอาสัญลักษณ์ คือ เสียงในภาษาพูด และตัวอักษรในภาษาเขียนมาสร้างเป็นคำ เพื่อใช้แทนสิ่งต่างๆ ตามความรู้สึกนึกคิด ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ที่สัมพันธ์กับความคิดและการสร้างสรรค์สังคมมนุษย์ที่ทำให้สังคมมนุษย์เจริญก้าวหน้ามาจนปัจจุบัน

เพียเจท์ (ดวงเดือน ศาสตรภัทร. 2529 : 215; อ้างอิงจาก Piaget. n.d.) ที่กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและสังคมของเด็กปฐมวัย ภาษามีบทบาทสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เด็กสามารถใช้ภาษา เพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ดังนั้น จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการสังคมประกิต (Socialization)

2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการคิดและในระบบสัญลักษณ์ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป

3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้น เด็กจึงต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุจริง เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการทดลองขึ้น โดยสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม้วัตถุจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต

ทิสนา แคมมณี และคนอื่นๆ (2535 : 107) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไว้ว่า เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษา เพื่อใช้ในการคิด การสื่อความหมาย การปรับตัวรับความรู้ใหม่ เด็กสามารถใช้ภาษาในการติดต่อกับผู้อื่นทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือแสดงถึงความเจริญของมนุษยชาติ ภาษามีความสำคัญในการสื่อสารและสร้างสรรค์สังคมให้ก้าวหน้า ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ ข่าวสาร และข้อมูลต่างๆ เด็กปฐมวัยที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า จึงจำเป็นต้องมีพื้นฐานและทักษะทางภาษาที่ดีและหลากหลาย เพื่อจะได้สามารถเรียนรู้ แก้ปัญหา และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 พัฒนาการทางภาษา

ได้มีผู้สนใจศึกษาพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

ไวกอตสกี (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548 : 16; อ้างอิงจาก Vygotsky. 1962) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาหรือสัญลักษณ์มาจากระบบสังคม ภาษาและสัญลักษณ์ทำให้ความคิดของมนุษย์มีความเป็นไปได้อีก เมื่อเด็กยังเป็นทารกอยู่ในระดับที่ยังไม่รู้ภาษา เมื่อเด็กเริ่มจะพัฒนาภาษาของเขาเริ่มพูด ระบบการคิดจะเริ่มพัฒนาไปด้วย กลายเป็นภาษาหรือสัญลักษณ์ที่เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ ไวกอตสกีแบ่งระดับพัฒนาการทางภาษาไว้ 3 ระดับ เรียกว่า Three Stage in the Development of Speech คือ

ระดับที่ 1 ขั้นภาษาสังคม (Social Speech or External Speech)

คือ การพูดกับคนอื่น เด็กจะใช้คำพูดแสดงความคิดง่ายๆ และเป็นกริยา เช่น ร้องไห้ หัวเราะ ตัวอย่างคำพูดในระดับนี้ เช่น “กินนม”

ระดับที่ 2 ขั้นภาษาสำหรับตนเอง (Egocentric Speech)

คือ การพูดกับตัวเอง มักพบในเด็กวัย 3 – 7 ขวบ ในระดับนี้เด็กมักจะพูดกับตัวเองโดยไม่สนใจว่าใครจะฟังอยู่หรือไม่ เด็กอาจจะพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เขากำลังกระทำอยู่ เด็กจะใช้ภาษาที่ตรงกับพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมา เช่น การนับเลข 1 ถึง 5 โดยการพูดออกเสียง

ระดับที่ 3 ขั้นภาษาที่มาจากภายใน (Inner Speech)

คือ การพูดในใจ เป็นคำพูดที่ไม่มีเสียงออกมา เกิดในเด็กโตหรือผู้ใหญ่ เมื่อพัฒนาถึงระดับนี้แล้วสามารถใช้ภาษาได้หลายรูปแบบ เช่น สามารถที่จะนับในใจ ใช้ความจำหรือคิดแบบตรรกะได้ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสัญลักษณ์ภายใน

อัลเลนและโมราทซ์ (Eva Essa. 1996 : 347; Citing Allen; & Moratz. 1994) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางภาษาสามารถพิจารณาได้จากคำศัพท์ที่เด็กได้เรียนรู้มากขึ้น โดยเด็กที่มีอายุ 2 ขวบ 6 เดือน ถึง 4 ขวบ 6 เดือน สามารถเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ได้ 2 – 4 คำต่อวัน เมื่ออายุ 3 ขวบ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้ประมาณ 900 – 1,000 คำ อายุ 4 ขวบ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้ 1,500 – 1,600 คำ อายุ 5 ขวบ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้ 2,100 – 2,200 คำ ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้จะพัฒนาต่อเนื่องอย่างรวดเร็วในช่วงปฐมวัยและเมื่ออายุ 6 ขวบ จะสามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้ประมาณ 10,000 – 14,000 คำ โดยสามารถเรียนรู้คำใหม่ได้ 5 – 10 คำต่อวัน

เพียเจท์ และอินheldเดอร์ (ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. 2529 : 215; อ้างอิงจาก Piaget; & Inhelder. 1969 : 120 – 122) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กไว้ว่า เด็กอายุ 2 – 4 ปี จะเรียนรู้คำต่างๆ มากขึ้น การพูดคุยเป็นลักษณะการสื่อสารแบบสังคม (Social Communication) แต่ส่วนใหญ่การพูดคุยของเด็กมักจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กจะใช้คำพูดอธิบายสิ่งที่กำลังทำอยู่ในขณะนั้น

โดยไม่ตั้งใจที่จะสื่อสารกับผู้อื่น กล่าวคือ เด็กจะพูดกับตนเองโดยไม่ฟังผู้อื่น ซึ่งเรียกว่า การพูดคนเดียว แบบรวมหมู่ (Collection Monologues) นอกจากนี้เด็กจะมีทักษะต่อสิ่งต่างๆ จากการมองเห็นของตนเอง และจะเป็นการยากที่จะให้เด็กยอมรับสิ่งที่ต่างจากภาพที่เห็น เด็กจะไม่พยายามเข้าใจคำพูดของผู้อื่น ส่วนเด็กอายุ 5 – 6 ปีนั้น จะก้าวไปสู่การคิดแบบหยั่งรู้ (Intuitive) ซึ่งเป็นการคิดโดยอาศัยการรับรู้ คือ มองเห็นสิ่งต่างๆ และบอกได้ว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไร การหยั่งรู้ของเด็กแสดงว่าเด็กก้าวหน้าไปสู่การรู้จักแยกแยะ เด็กสามารถมององค์ประกอบมากกว่าหนึ่งอย่างที่มีอิทธิพลต่อเหตุการณ์หนึ่ง แสดงว่าเด็กเกือบจะไปถึงการรู้จักคิดอย่างเป็นตรรกศาสตร์

โลแกน และโลแกน (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 60 – 62; อ้างอิงจาก Logan; & Logan. 1974 : 207) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 7 ขั้นตอนดังนี้

1. ระยะปะปะปะ (Random Stage หรือ Paralinguistic Stage) อายุแรกเกิดถึง 6 เดือน จะเปล่งเสียงต่างๆ ที่ยังไม่มี ความหมาย การเปล่งเสียงเพื่อบอกความต้องการและเมื่อได้รับการตอบสนองก็จะรู้สึกพอใจ เมื่ออายุได้ 6 เดือน จะเริ่มเปล่งเสียงอ้อ – แอ้ เริ่มเปล่งเสียงต่างๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้ นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ดีในการที่เด็กพัฒนาการพูด

2. ระยะแยกแยะ (Jargon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี เด็กจะสามารถแยกแยะสิ่งต่างๆ ที่ได้ยิน และรู้สึกพอใจที่ได้ส่งเสียง ถ้าเสียงใดที่เปล่งออกมาได้รับการตอบสนองทางบวกก็จะเปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก

3. ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 – 2 ขวบ เด็กเริ่มเลียนเสียงต่างๆ ที่เขาได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มี ความหมายจะค่อยๆ หายไป เด็กจะเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนอง นับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มตันจากระยะนี้อย่างแท้จริง

4. ระยะขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2 – 4 ขวบ เด็กเริ่มหัดพูด เริ่มจากการหัดเรียกชื่อสัตว์ คน และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว เริ่มเข้าใจการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายซึ่งการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่ ซึ่งในวัยต่างๆ เขาสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำ โดยสามารถใช้คำถามได้ 20 %

อายุ 3 ขวบ เด็กเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่างๆ รู้จักการใช้คำเต็มหน้าและลงท้ายอย่าง ผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 – 5 ขวบ เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ในการสังเกต สนุกกับการเล่นคำ และรู้จักคิดคำ ประโยคโดยอาศัยการผูกวลี และประโยคที่ได้ยินคนอื่น ๆ พูด เริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการผสมคำ และหาความหมายของคำ และวลี โดยเด็กจะเริ่มสนุกกับการเปล่งเสียง เขาจะเล่นเกมกับเพื่อนๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 – 6 ปี ระยะนี้ความสามารถในการคิดทางภาษาของเด็กจะสูงขึ้น เริ่มพัฒนาภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษากับสิ่งต่างๆ รอบตัว พัฒนาทางภาษาจะเริ่มต้นเมื่อเขาเรียนในชั้นอนุบาล เริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่าย ภาษาที่เขาสื่อความหมายเกิดจากการที่เขามองเห็นและรับรู้

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป เด็กสนุกกับคำ หาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเลข รู้จักการวิเคราะห์ที่สร้างสรรค์ รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่พูดเป็นนามธรรมมากขึ้น เด็กจะรู้สึกกับการแสดงความคิดเห็น โดยการพูดและเขียน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 22 – 24) ได้สรุปลักษณะพัฒนาการทางภาษาในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการฟังและการพูด

1. แรกเกิด ปกติจะไม่ออกเสียง จะทำเสียงเมื่อร้องไห้ สะอึก จาม เรอ พออายุ 5 – 6 สัปดาห์จะเริ่มทำเสียง เล่นเสียง โดยเฉพาะถ้ามีคนมาเล่นหยอกล้อ
2. อายุ 3 เดือน ชอบเล่นเสียงและจะทำเสียงตอบผู้อื่น หยุดฟังขณะที่ผู้อื่นทำเสียงพูดด้วย
3. อายุ 6 เดือน หัวเราะและส่งเสียงถ้ามีคนมาเล่นด้วย ถ้าไม่พอใจก็ร้องกรี๊ดกร๊าด ชอบเล่นเสียง และออกเสียง เช่น “เกอ” “เดอ”
4. อายุ 9 เดือน เลียนเสียงผู้ใหญ่ ออกเสียงคำ เช่น “มัม มัม” “ดา ดา” ออกเสียงซ้ำๆ กันบ่อยๆ
5. อายุ 1 ปี เริ่มเข้าใจความหมายของคำ เช่น “ส่งให้แม่” และออกเสียงคำที่มีความหมายได้ 1 – 2 คำ เช่น “แม่” “ป๊าย บาย” พูดได้ประมาณ 6 – 20 คำ
6. อายุ 2 ปี พูดได้ประมาณ 50 คำ และบางทีก็พูดเป็นประโยคสั้นๆ ได้ เริ่มใช้คำแทนตนเอง เริ่มตั้งคำถามและเข้าใจเรื่องที่ผู้อื่นพูดด้วย
7. อายุ 3 – 4 ปี พูดจาสนทนาโต้ตอบได้ดีขึ้น สามารถนับนิ้วได้ ชอบฟังนิทานคำคล้องจองและเรื่องเล่า

ด้านการอ่าน

พฤติกรรมกรรมการอ่านธรรมชาติของเด็กปฐมวัย คือ การทำท่าเลียนแบบการอ่านของผู้ใหญ่ในลักษณะต่อไปนี้

1. อ่านโดยการจำลองที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง หลังจากที่เด็กได้ฟังข้อความหรือเรื่องราวที่ครูอ่านให้ฟัง เด็กจะทำท่าอ่านโดยพูดคำที่จำได้
2. อ่านโดยอาศัยภาพ เด็กจะอ่านโดยอาศัยภาพในการเดาข้อความ ในขณะที่อ่าน เด็กจะดูภาพเป็นส่วนใหญ่ เด็กที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังพร้อมทั้งชี้ข้อความให้ดูไปด้วยอาจจะสนใจดูหรือชี้ข้อความที่เขาประทับใจบ้างเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะถ้าข้อความนั้นสัมพันธ์กับภาพ

3. อ่านโดยการเดาเนื้อหา เด็กรู้ว่าเนื้อหาควรจะเป็นไปในทำนองใดและไม่เป็นไปในทำนองใด หรืออะไรที่ควรคู่กับอะไร เด็กจะทำทำอ่านโดยอาศัยความรู้เดิมในการเดา

ด้านการเขียน

พฤติกรรมกรรมการเขียนตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยอาจจัดได้ 7 ลักษณะ ดังนี้

1. วาดแทนเขียน เด็กสื่อความคิดโดยใช้การวาดแทนการเขียน
2. ขีดเขียนแทนเขียน เด็กพยายามที่จะเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็ก คือ การขีดเขียนในระยะแรกเด็กอาจขีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่มีระบบ ต่อมาเด็กจะรู้จักขีดเขียนจากซ้ายไปขวา สิ่งที่ขีดเขียนคล้ายตัวหนังสือมากกว่าภาพ
3. เขียนโดยการทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ เด็กพยายามเขียนตัวหนังสือบางตัวคล้ายตัวอักษร บางตัวก็ไม่คล้ายตัวอักษร แต่เป็นรูปร่างตัวอักษรที่เด็กคิดขึ้นเอง
4. เขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง เด็กอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้ว เช่น ชื่อของตัวเองด้วยการสลับตัวอักษร หรืออาจเขียนตัวหนังสือกลับ
5. คัดลอกตัวอักษร เด็กอาจคัดลอกตัวอักษรที่เห็นอยู่รอบตัวหรือลอกข้อความที่ต้องการจะเขียนให้ผู้ใหญ่ช่วยเขียนให้แล้วจึงนำไปลอก บางครั้งอาจเป็นการลอกหมดทุกตัว บางครั้งเป็นการลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว
6. เขียนโดยคิดสะกดขึ้นเอง เด็กจะคิดวิธีสะกดคำขึ้นเองเมื่อไม่ทราบวิธีสะกดแบบผู้ใหญ่ เช่น เด็กเขียน ด ม แทนคำว่า ดอกไม้
7. เขียนสะกดคำได้ใกล้เคียงหรือเหมือนกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่ เช่น เขียนว่า ขอบคุณคะ โดยผสมกับพยัญชนะและสระตามเสียงของคำที่เขาพูดหรือได้ยิน

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยมีอัตราการเจริญเติบโตที่รวดเร็วมาก แตกต่างกันในแต่ละบุคคล พัฒนาการทางภาษาจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามลำดับขั้นของพัฒนาการ เด็กสามารถเข้าใจภาษาสื่อสารได้โดยเริ่มจากการออกเสียง พูดคำเดียว เชื่อมประโยค และเรียนรู้วงศัพท์เพิ่มมากขึ้นตามวัยจนสามารถพูดคุย ได้ตอบกับผู้อื่นได้ และพัฒนาการด้านการฟังและการพูดเป็นพื้นฐานสำคัญของพัฒนาการด้านการอ่านและเขียน

1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กมีสาเหตุมาจากสิ่งต่างๆ หลายประการ เฮิร์ลลอค (Hurlock. 1978 : 171) ได้ศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางภาษา ซึ่งเฮิร์ลลอคกล่าวไว้ว่า เด็กทุกชาติทุกภาษาจะมีลำดับขั้นของภาษาอย่างเดียวกัน ซึ่งจะมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีการข้ามขั้น แต่พัฒนาการทางภาษาจะเป็นไปอย่างสมบูรณ์หรือไม่ เร็ว ช้า แค่นั้นขึ้นอยู่กับ

1. สุขภาพ เด็กที่มีสุขภาพดี เรียนรู้ที่จะพูดเร็วกว่าเด็กที่มีสุขภาพไม่ดี
2. สถิติปัญญา เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง เรียนรู้ที่จะพูดเร็วกว่าและแสดงเกณฑ์ทางภาษาเหนือกว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำ
3. ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ เด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เรียนรู้ที่จะพูดเร็วกว่าแสดงออกได้ดีกว่า และพูดคุ้ยได้มากกว่าเด็กที่มาจากกลุ่มฐานะเศรษฐกิจที่ต่ำ
4. ความต้องการในการติดต่อสื่อสาร เด็กที่มีความต้องการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นสูง เป็นแรงจูงใจให้เด็กเรียนรู้ที่จะพูด และยิ่งมีความเต็มใจมากเท่าใดก็จะเรียนรู้ได้มากเท่านั้น
5. การกระตุ้น เด็กที่ถูกกระตุ้นให้พูดคุ้ย และส่งเสริมให้มีการตอบสนอง เรียนรู้ที่จะพูดได้เร็วกว่า และดีกว่า
6. การพบปะกับกลุ่มเพื่อน เด็กที่พบปะกับกลุ่มเพื่อนยิ่งมากเท่าใดก็ต้องการจะเป็นที่ยอมรับในการเป็นสมาชิกในกลุ่มเพื่อนมากเท่านั้น ทำให้เกิดแรงจูงใจในกระบวนการเรียนรู้ที่จะพูด
7. บุคลิกภาพ เด็กที่ปรับตัวดี มีแนวโน้มที่จะพูดได้ดีกว่าทั้งทางด้านคุณภาพ และปริมาณ เมื่อเทียบกับเด็ก ที่ปรับตัวได้ไม่ดี

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541 : 42 – 47) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าเด็กทุกคนจะมีพัฒนาการด้านการพูดไปในทำนองเดียวกัน แต่ก็ยังมีความแตกต่างกันในด้านอัตราการพัฒนาการ ขนาดและคุณภาพของคำศัพท์ ตลอดจนความถูกต้องของการออกเสียงในระดับอายุ องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้สิ่งเหล่านั้นต่างกัน ได้แก่

1. สุขภาพ การเจ็บป่วยเรื้อรังในช่วงสองปีแรกของชีวิต มักทำให้การเริ่มพูดและการรู้จักใช้ประโยคช้าไป ทั้งนี้เพราะการเจ็บป่วยที่รุนแรงจะทำให้เด็กถูกตัดขาดจากการคบค้ากับเด็กอื่นๆ ซึ่งมีผลให้พัฒนาการทางภาษาล่าช้าลงไป นอกจากนี้การเจ็บป่วยก็ทำให้เด็กไม่ยอมพูดจากับใคร
2. สถิติปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างสติปัญญาและภาษาที่พูดนั้นเกี่ยวข้องกันอย่างเด่นชัดบ่อยครั้งที่ผู้รู้ภาษาพูดของเด็กเป็นเครื่องชี้ถึงระดับสติปัญญา ข้อเท็จจริงนี้ไม่เพียงแต่จะปรากฏในระยะเริ่มพูด เริ่มเข้าใจภาษาเหล่านั้น หากคลุมไปถึงจำนวนคำศัพท์ที่เด็กจะเรียนรู้ในระดับต่างๆ ตลอดวัยเด็ก

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย แม้ว่าจะเป็นไปตามขั้นพัฒนาการ แต่ความสมบูรณ์หรืออัตราการเจริญของพัฒนาการทางภาษาที่เร็วหรือช้า นั้น มีสาเหตุและปัจจัยหลายประการ เช่น สุขภาพ สถิติปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนบุคคลและสภาพแวดล้อม รวมไปถึงบุคลิกภาพและการปรับตัว ล้วนมีอิทธิพลและส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาที่แตกต่างกันในเด็กปฐมวัยแต่ละคน

1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2519 : 31 – 35) ได้สรุปการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory) หรือ (Autistic Theory) ทฤษฎีนี้ ถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียง อันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น โมว์เวอร์ (Mowere) เชื่อว่า ความสามารถในการฟังและความผลิตเพิลินจากการได้ยินเสียงของผู้อื่น และเสียงตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการ

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) เลวิส (Lewis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียด ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้น เกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง

3. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยหลักการเรียนรู้ ซึ่งถือว่า พฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rhiengold) และคนอื่นๆ ศึกษาพบว่า เด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รับรางวัล หรือได้รับการเสริมแรง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ลิเบอ์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักมองหน้าเวลาเรา พูดด้วย การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังและพูดซ้ำกับตนเองหรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปาก แล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่น (Babble Buck Theory) ซึ่งธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นผู้คิด โดยอธิบายว่าเมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีบางเสียงไปทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษา

6. ทฤษฎีวิทยา (Biological Theory) เลนเนเบอร์ก (Lenneberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญกระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียง เด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้และพูดได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และ มิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้โดยย้าเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กกว่าภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกนั้นเป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

สรุปได้ว่า จากการศึกษาทฤษฎีทางภาษา พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป โดยเด็กจะเรียนรู้ภาษาจากการเลียนแบบ การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและบุคคล ใกล้ชิดจนเกิดการรับรู้ การใช้จิตวิทยาและการเสริมแรงจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น

1.6 การเรียนรู้ภาษาของเต็กปูลุ่มวัย

นักทฤษฎีได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยในทัศนะต่างๆ ไว้ดังนี้ (Eva Essa. 1996 : 344 – 345)

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อเกี่ยวกับกฎธรรมชาติหรือกฎเกี่ยวกับสิ่งที่มีมาตั้งแต่กำเนิด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กแตกต่างจากนักพฤติกรรมศาสตร์สองประการสำคัญ คือ

1. การให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบภายในบุคคลเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา
2. การแปลความบทบาทขององค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ภาษา

ชอมสกี, แมคเนลล์ และเล็นเนเบิร์ก (Chomsky, McNeill; & Lenneberg. n.d.) เป็นผู้ที่มีความเชื่อว่า เด็กเกิดมาด้วยความสามารถทางภาษา เด็กทุกคนเกิดมาโดยมีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์อยู่ในตัว ซึ่งได้แก่ โครงสร้างทางการเรียนรู้ทางด้านความหมายประโยคและระบบเสียง เด็กจะมีขั้นตอนของการพัฒนาทางร่างกาย และขั้นตอนทางภาษาเกี่ยวโยงและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยที่ความสามารถทางการเรียนภาษาของเด็กจะถูกวางโปรแกรมไว้ในตัวและมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

3. ทรรศนะของนักสังคมนิยม (The Socialist View) เป็นการรวมสองทัศนะในการพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย จากทัศนะที่ว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กมาจากสิ่งแวดล้อมและทัศนะที่ว่า เด็กมีความสามารถทางภาษามาตั้งแต่กำเนิดที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้น และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของเด็กปฐมวัยที่รากฐานมาจากพัฒนาการทางด้านสติปัญญา โดยที่ภาษาจะเป็นเครื่องมือหรือสัญลักษณ์ให้เด็กได้แสดงความคิดออกมา นอกจากนี้ การเรียนรู้ภาษาของเด็กยังขึ้นอยู่กับกระบวนการทางสังคมด้วย แม้ว่าการพัฒนาภาษาของเด็กจะเกิดจากปัจจัยภายใน แต่การแสดงออกในสิ่งแวดล้อมที่มีสังคมจากคนใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ครู จะก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับสังคมขึ้น เด็กจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้เร็ว เมื่อมีการสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม อาจกล่าวได้ว่า เครื่องมือทางสังคมเริ่มแรกของเด็ก คือ ภาษา

นักทฤษฎีสังคม หรือทฤษฎีวิวัฒนาการจึงให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางภาษาของผู้ใหญ่ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ผลการวิจัยกล่าวว่า วิธีการที่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก วิธีการเหล่านั้น ได้แก่ การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การสนทนาระหว่างรับประทานอาหาร การแสดงบทบาทสมมติ การสนทนา เป็นต้น (Honig. 1982 : 38)

นักวิจัยได้พยายามศึกษาลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด สำหรับการเรียนภาษาเด็ก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมสรุปได้ 4 หลักการ คือ (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 204)

1. สิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กการส่งเสริมให้เด็กได้สำรวจปฏิบัติจริง กระทำด้วยตนเอง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ รู้จักสังเกต ตั้งสมมติฐาน ผู้ใหญ่ไม่ควรเป็นผู้ออกคำสั่งอย่างเดียว ควรให้เด็กเป็นผู้ตั้งคำถามบ้าง

2. สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็ก และบุคคลรอบข้างเด็กควรได้สื่อสารแบบสองทาง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสาร บุคคลที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ญาติ พี่น้อง เป็นต้น

3. สิ่งแวดล้อมที่เน้นความหมายมากกว่าด้านรูปแบบ พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ควรยอมรับการสื่อสารของเด็กในรูปแบบต่างๆ กัน โดยคำนึงถึงความหมายที่เด็กต้องการจะสื่อออกมาเป็นสิ่งสำคัญกว่าการพูดด้วยรูปแบบไวยากรณ์ที่ถูกต้องเรียงภาษาจากง่าย ๆ ไปสู่ภาษาที่ซับซ้อน

4. สิ่งแวดล้อมที่ประกอบด้วยความหลากหลาย ทั้งด้านวาจาและไม่ใช้วาจา เด็กควรจะได้รับประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ในหลายๆ รูปแบบ เพราะประสบการณ์จะมีส่วนช่วยด้านการแสดงออกทางภาษาของเด็ก จะต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กให้มีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์ ได้ลงมือกระทำ ได้สังเกตสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เพราะสิ่งแวดล้อมจะช่วยปรับพฤติกรรมที่เรียนให้เกิดการเรียนรู้ต่อไปได้อย่างรวดเร็วและมีความก้าวหน้าทางด้านภาษาต่อไป

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย ตามทัศนะของนักทฤษฎี มี 3 ทัศนะด้วยกัน ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ภาษามาตั้งแต่เกิด ความสามารถทางด้านสติปัญญามีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้และเรียนรู้ภาษา การเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลรอบข้าง ผู้ใหญ่ควรเน้นภาษาที่เน้นความหมายมากกว่ารูปแบบ ให้การเสริมแรงทางบวกแก่เด็กเพื่อช่วยให้เด็กได้รับการตอบสนองและใช้ภาษาอย่างถูกต้องและมั่นใจ จะทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาอย่างรวดเร็วและก้าวหน้าต่อไป

1.7 กระบวนการในการเรียนรู้ภาษา

กระบวนการเรียนรู้ภาษาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกันได้นั้น มีลำดับดังนี้ (ขจิตพรณ ทองคำ. 2536 : 29 – 30; อ้างอิงจาก ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2519 : 127 – 133)

1. การเลียนแบบ (Imitation) เป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ภาษาเพราะเป็นขั้นที่เด็กเลียนแบบเสียงของเด็กและพูดตามเสียงที่ได้ยิน

2. การเอาอย่าง (Identification) เด็กมิได้เลียนแบบการออกเสียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะเลียนเสียง ท่าทาง นิสัยใจคอบุคคลตามเสียงที่ได้ยินด้วย

3. การเลียนแบบพฤติกรรมตอบสนองความพร้อมที่สิ่งแวดล้อมที่สิ่งแวดล้อม (Multiple Response Learning) เป็นพฤติกรรมตอบสนองที่เด็กพยายามทำตาม โดยลองใช้วิธีอะไรสิ่งต่างๆ เพื่อให้ทำงานร่วมกัน ได้แก่ ส่วนสมองที่รับรู้ มองเห็น ได้ยิน สะสมความจำ ควบคุมริมฝีปาก สีสหน้า ท่าทาง และสายตา

4. การเรียนรู้ด้วยสัมพันธภาวะ (Associative Learning) เด็กจะเรียนรู้คำและความหมายโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างเสียงหรือพฤติกรรม เช่น เด็กเรียนรู้คำว่าตุ๊กตา เมื่อแม่ยื่นตุ๊กตาให้แล้วบอกว่าตุ๊กตา เด็กจะเรียนรู้ได้จากการเชื่อมโยงกับสิ่งของ

5. การเรียนรู้คำถาม – ตอบ (Question – Answering) เมื่อเด็กได้เรียนรู้ภาษาแล้วก็จะเกิดความรู้ ความคิดอย่างมีระเบียบ รู้จักเหตุผล จะมีความสงสัยและถามอยากรู้อยากเห็น โดยการถามคำถามของเด็ก จะช่วยให้พัฒนาภาษาของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

6. การลองผิดลองถูก (Trial and Error) เด็กปฐมวัยที่มีการลองปฏิบัติ อาจจะถูกบ้าง ผิดบ้าง การเข้าใจและการชมเชยเมื่อเด็กออกเสียงได้ถูกต้องจะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและช่วยให้ภาษาพัฒนาได้รวดเร็วขึ้น

7. การถ่ายทอดการเรียนรู้ (Transfer and Learning) การเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ จะง่ายขึ้นถ้าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวพันกันมาก่อน เช่น การรู้จักไก่ แล้วรู้จักเป็ด ห่าน โดยชี้ให้เห็นความแตกต่าง เด็กจะจดจำได้เร็ว และมีความคิดตามลำดับอย่างมีระเบียบ

แจ็กการ์ (Jeanne M. Machado; & Emerita. 1996 : 86 – 87; Citing Jagggar. 1985)

กล่าวถึงระบบการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยการสร้างโลกและระบบภาษาขึ้นภายในตนเองก่อน และใช้ระบบภาษาของตนสร้างจินตนาการ เด็กสามารถพัฒนาภาษาและเรียนรู้ภาษาทั้งรูปแบบ หน้าที่ของภาษาได้โดยธรรมชาติ จากการที่เด็กใช้ภาษาและเรียนรู้ภาษาจากคนใกล้ชิด และสิ่งแวดล้อม (Healy. 1990) และความสามารถทางภาษามีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสมอง ทั้งซีกซ้ายและซีกขวา และเด็กสามารถเรียนรู้ภาษาจากประสบการณ์และการรับรู้ที่เด็กสัมผัส เช่น การดูทีวี การสนทนา การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก

ความสามารถทางด้านสติปัญญาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ภาษา เมื่อเด็กมีการรับรู้และประสบการณ์ทางภาษา จะแปลความหมายจากสิ่งที่เกิดขึ้น มาปะติดปะต่อกับประสบการณ์เดิมที่เขาารู้แล้ว เช่น เด็กอายุ 9 ขวบ เป้าเตรรรถเด็กเล่นให้มีเสียงดังขึ้นเด็กจะเรียนรู้ว่า ทำอย่างไรเสียงจึงจะดังขึ้น เมื่อเด็กเป่าได้และมีเสียงดัง เด็กจะเป่าซ้ำด้วยความสนุกสนานและเรียนรู้วิธีเป่าเตรรถด้วย

เด็กทารก เด็กวัยเตาะแตะ และเด็กก่อนวัยเรียน สามารถคิดแบบภาพรวมก่อนที่จะรู้จักใช้คำพูดอธิบายสิ่งเหล่านั้น เด็ก 9 เดือน ที่กล่าวไปจะไม่รู้จักคำที่เกี่ยวกับเสียงเตรรถที่เป่า เมื่อเด็กเจอวัตถุใหม่ที่มีรูปร่างคล้ายกับเตรรถนั้น เด็กจะลองเป่าดู คือ เด็กได้จดจำพวกของสิ่งใหม่นั้นไว้ในกลุ่มเดียวกันกับเตรรถที่เขาเคยเล่น ต่อมาจึงค่อยเรียนรู้คำพูดหรือสัญลักษณ์ของภาษาที่สัมพันธ์กับการจำแนกแยกประเภทเพื่อให้เด็กรู้ความหมายและสื่อสารได้มากขึ้น

นอกจากนี้ จิวเวล และซินท์ (Jeanne M. Machade; & Emerita. 1999 : 88; Citing Jewell; & Zintz. 1986) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพกับภาษาที่สอดคล้องกับ เพียเจท์ (Piaget) ว่า เด็กสามารถจัดระบบการจำแนก การแบ่งกลุ่ม สิ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ขึ้น อันเป็นการรับรู้ที่เกิดขึ้นภายในและถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดที่มีความหมาย เกิดเป็นภาษาขึ้น เช่น เด็กหญิงคนหนึ่งไปเยี่ยมคุณยาย อายุ 101 ปี เสียชีวิตในโรงพยาบาล หลังจากนั้นเมื่อเด็กไปพบเห็นสะพานที่เก่าและชำรุดแล้วพูดว่า “สะพานก็ใกล้จะตายเร็วๆ นี้” แสดงถึงความเข้าใจของเด็กที่เกี่ยวกับชีวิตและความหมายโดยเปรียบเทียบอาการป่วยของคุณยายกับสะพาน และมโนภาพของเด็กและผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน การนึกคิดของเด็กจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น มากกว่าการไตร่ตรองอย่างถูกต้อง ทำให้การพูดมีความหมายเบี่ยงเบนไปได้ เช่น การที่เด็กสรุปว่า นมมาจากร้านขายของ

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านสติปัญญาอันเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษา เด็กจะมีข้อมูลภายในและสร้างกฎเกณฑ์ทางภาษาด้วยตนเอง โดยอาศัยการได้ยินและการใช้ภาษาที่ถูกต้องจากประสบการณ์ มีการกระทำซ้ำจนเกิดเป็นการรับรู้ นอกจากนี้เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้จากผู้ใหญ่ เพื่อน และบุคคลรอบข้าง การที่ผู้ใหญ่คอยให้การแนะนำช่วยเหลือเด็กในการแก้ปัญหา จะทำให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กได้พัฒนาถึงขีดสูงสุดและเต็มศักยภาพ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

2.1 ความสำคัญของหนังสือเล่มใหญ่

หนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) จะมีขนาดและรูปร่างใหญ่ ซึ่งเด็กสามารถมองเห็นรูปภาพสัญลักษณ์ ตัวหนังสืออย่างชัดเจนและสามารถอ่านพร้อมๆ กันได้ทั้งกลุ่มและเป็นรายบุคคล (Spodek; & Saracho. 1994 : 315) ช่วยให้ได้ประสบการณ์ทางภาษาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน (Cowley. 1991) การทำหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ้อยแถลงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ ความคิดให้เพื่อนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และเกิดความสนุกสนาน (ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. 2530 : 83) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะและลงมือจัดกระทำกับสื่อ วัสดุตามความสามารถของแต่ละคน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบ ตลอดจนช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กขณะทำกิจกรรม (สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว. 2541 : 37)

สรุปได้ว่า กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะ และเน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ เด็กได้ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบ และมีความสุขสนุกสนานขณะทำกิจกรรม

2.2 ประโยชน์ของการทำหนังสือเล่มใหญ่

ประภาพันธุ์ นิลอรุณ (2530 : 78 – 79) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำหนังสือเล่มใหญ่ไว้ดังนี้

- 2.2.1 ส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัส คือ การฟัง การพูด การใช้กล้ามเนื้อและสายตา อย่างประสานสัมพันธ์กัน การใช้สายตาจำแนกภาพที่เห็น เป็นต้น
- 2.2.2 ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา และได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย
- 2.2.3 เด็กได้รับประสบการณ์ในการแก้ปัญหา
- 2.2.4 เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ทบทวนความจำ
- 2.2.5 ทำให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.2.6 ทำให้เกิดความสนุกสนาน และช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก

2.3 การทำหนังสือเล่มใหญ่

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2533 : 24 – 32) ได้กล่าวถึงการทำหนังสือเล่มใหญ่ไว้ดังนี้

2.3.1 การทำหนังสือเล่มใหญ่ มีอุปกรณ์ที่จำเป็นดังต่อไปนี้

- 2.3.1.1 กระดาษแผ่นใหญ่ ราคาไม่ต้องแพง นำมาตัดเข้าให้พอดีกับขนาดที่ต้องการ
- 2.3.1.2 กระดาษวาดเขียนสำหรับทำปก หรือกระดาษชนิดอื่นๆ ที่สามารถนำมาทำปกได้ ควรให้มีขนาดใหญ่กว่ากระดาษที่ใช้เขียนด้านใน
- 2.3.1.3 กาวหรือแปรงเปือก
- 2.3.1.4 กรรไกร
- 2.3.1.5 ดินสอสี สีเทียน ฯลฯ (จะใช้ชนิดใดก็ได้)
- 2.3.1.6 ที่เย็บกระดาษ
- 2.3.1.7 สติกเกอร์รูปตัวอักษร (ไม่จำเป็นต้องใช้ ถ้าหาไม่ได้หรือไม่มี)
- 2.3.1.8 มีดตัดกระดาษคุณภาพดี (ให้ครูเป็นผู้ใช้เท่านั้น)
- 2.3.1.9 กระดาษกาว หรือกระดาษเทป
- 2.3.1.10 สีเมจิก (เฉพาะครูเป็นผู้ใช้เท่านั้น)

2.3.2 วิธีทำหนังสือเล่มใหญ่

พับกระดาษที่จะใช้เขียนตามขนาดที่ต้องการ ตัดตามยาวเพื่อให้เป็น 2 หน้ากระดาษ หรือจะตัดกระดาษเป็นหน้าเดียวตามขนาดที่ต้องการก็ได้ แต่ต้องเผื่อขอบไว้สำหรับเย็บเข้าเล่มให้ขอบเรียบร้อย เมื่อพับกระดาษเป็นคู่หรือเย็บกระดาษหน้าเดียวเป็นเล่ม ขอบของหนังสืออาจไม่เท่ากัน หรือไม่สม่ำเสมอควรใช้กรรไกรเล็มปลายกระดาษให้เรียบร้อย

ตรวจสอบเรื่องและรูปภาพที่เขียนไว้ในขั้นตอนก่อน เพื่อให้นักเรียนลอกตามด้วยตัวบรรจง ในระยะต้นๆ (แรกเรียนเด็กยังเขียนไม่ได้ ครูจะเป็นผู้เขียนให้) และติดรูปหรือวาดภาพประกอบตามใจชอบ ครูควรช่วยนักเรียนโดยให้คำแนะนำและให้นักเรียนออกแบบหนังสือของตนเองอย่างเสรี ก่อนลงมือเขียนตัวหนังสือควรตีเส้นด้วยไม้บรรทัดไว้ก่อน เพื่อให้การเขียนของนักเรียนมีระเบียบและอ่านได้ง่าย ระหว่างบรรทัดควรเว้นช่องห่างประมาณ 3 เซนติเมตร ควรเหลือขอบไว้เผื่อการเย็บเล่มหรือเข้าปก

การทำปก ก่อนจะลงสีจริงควรใช้ดินสอเขียนตัวอักษรเพื่อไม่ให้เลอะเทอะ เมื่อนักเรียนเขียนหนังสือเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกแบบปกให้สะอาดตา และช่วยกันเขียนตกแต่งให้สวยงาม ลงสีตัวอักษร หรือใช้สติ๊กเกอร์ตัวอักษรติดตกแต่งปกก็ได้

เมื่อทำปกเสร็จ นำปกมาเย็บเข้าเล่ม โดยเอากระดาษที่เขียนเรื่องและภาพประกอบซึ่งทำเสร็จเรียบร้อยแล้วไว้ข้างใน เย็บปกด้านนอกด้วยเครื่องมือเย็บกระดาษโดยกระดาษที่จะเย็บให้เรียบร้อยประมาณ 3 ช่วง ตามแนวสันปก ถ้าจะทำปกในลักษณะเปิดขึ้นด้านบนก็ต้องเย็บหรือเข้าเล่มตรงกลางด้านบนโดยกระดาษให้เปิดได้สะดวกและถาวร เมื่อเย็บเข้าปกเรียบร้อยแล้วใช้กระดาษกาวหุ้มสันปกให้เรียบร้อย ถ้าจะให้หนังสือมีความคงทนมากขึ้น อาจใช้พลาสติกชนิดบางใสปิดทับหน้ากระดาษที่เขียนในแต่ละหน้า

หมายเหตุ ในการทำหนังสือควรใช้วัสดุอุปกรณ์ที่อาจหาได้ง่ายเท่าที่จะทำได้ และประหยัดที่สุด ไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากและใช้เงินฟุ่มเฟือย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสนุกสนานในการทำงานร่วมกันและเห็นคุณค่าของงานที่ทำ เพื่อนำไปใช้เป็นแหล่งในการเรียนรู้เท่านั้น

2.4 เทคนิคการทำหนังสือเล่มใหญ่

มีนักการศึกษาได้เสนอเทคนิคในการทำหนังสือเล่มใหญ่ไว้ดังนี้ (สกรินันท์ อยู่คงแก้ว. 2541 : 37 – 38 ; อ้างอิงจาก Cowley. 1991; Stewig; & Simson. 1995 : 2006 - 2007)

2.4.1 เนื้อเรื่องหรือข้อความของหนังสือเล่มใหญ่ ได้จากประสบการณ์ของเด็ก เด็กเห็นอะไร มีความรู้หรือประสบการณ์เรื่องใดก็นำมาเขียนลงหนังสือเล่มใหญ่

2.4.2 ตัวหนังสือ คำพูด คำถามเกิดจากเด็ก ครูจะช่วยเขียนให้

2.4.3 เรื่องที่เขียนไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้

2.4.4 เด็กได้เรียนรู้การเขียนจากครูและบางช่วงบางตอนเด็กอาจเขียนเองก็ได้

2.4.5 ฝึกการจำ เด็กสามารถจำเรื่องราว จดจำคำหรือสัญลักษณ์ เครื่องหมายได้

2.4.6 เด็กสามารถอ่านร่วมกันเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

2.4.7 การทำหนังสือเล่มใหญ่บางวันอาจทำหน้าเดียวหรือหลายหน้าก็ได้

นอกจากนี้ ประภาพันธุ์ นิลอรุณ (2530 : 42 – 43) ได้เสนอแนะไว้ว่า การทำหนังสือเล่มใหญ่เป็นการเขียนเรื่องลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ โดยมีครูทำหน้าที่คอยซักถามและช่วยเขียนข้อความหรือเรื่องราวตามคำพูดของเด็ก ก่อนเขียนครูจะถามเด็กก่อนเสมอว่าจะเขียนอะไรต่อไป อย่างไร ขณะที่เขียนครูจะอ่านคำทุกคำไปพร้อมๆ กับเด็กทุกครั้ง ในขั้นตอนที่ครูเขียนแล้วนั้นจะเว้นทีในแต่ละตอนให้เด็กวาดภาพ ปะภาพ ลอกรูปประกอบข้อความหรือเรื่องนั้นๆ เมื่อข้อความที่ลำดับด้วยภาพ สัญลักษณ์ และคำที่ครูเขียนเรียบร้อยแล้วครูกับเด็กก็จะอ่านซ้ำพร้อมๆ กันอีกครั้ง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

งานวิจัยต่างประเทศ

เทเลอร์ (สตรินันท์ อยู่คงแก้ว. 2541 : 38; อ้างอิงจาก Taylor. 1988) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบโปรแกรมการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ใช้หนังสือเล่มใหญ่กับการใช้หนังสือขนาดปกติ (Traditional – Size Books) ใช้เวลาทำการทดลอง 1 ภาคเรียน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเล่มใหญ่มีคะแนนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือ (Concept About Print) คำคุ้นตา (Sight Word Vocabulary) สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

แกรนท์ (สตรินันท์ อยู่คงแก้ว. 2541 : 39; อ้างอิงจาก Grant. 1990) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดประสบการณ์หนังสือเล่มใหญ่ ที่มีต่อการใช้เหตุผลเกี่ยวกับตัวหนังสือของเด็กอย่างมีความหมาย โดยใช้หนังสือขนาดต่างๆ ผลการศึกษพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับขนาดของหนังสือแต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือ ซึ่งปรากฏว่าเด็กจะถามคำถามในขณะที่ใช้หนังสือเล่มใหญ่มากกว่าหนังสือเล่มเล็ก (Small Book) และคำถามของเด็กจะมุ่งเน้นไปที่คำอธิบายประกอบภาพมากกว่าตัวหนังสือ

ฟริทซ์ (สตรินันท์ คงอยู่แก้ว. 2541 : 39 ; อ้างอิงจาก Fritz. 1990) ได้ศึกษาการประเมินผลเจตคติในโปรแกรมการอ่านเขียนด้วยหนังสือเล่มใหญ่ของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มใหญ่ การจับหนังสือ (Book Handling) ประสบการณ์ในการใช้ภาษา (Relate Language Arts Experiences) และกิจกรรมการเขียนตามโอกาส ผลการศึกษพบว่าเจตคติที่มีต่อโปรแกรมการอ่าน เขียนหนังสือเล่มใหญ่ของเด็กจะมีส่วนในการเรียนรู้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการอ่านเบื้องต้น

งานวิจัยในประเทศ

สถิรนนท์ คงอยู่แก้ว (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม โดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่กับการสรุปกิจกรรมในวงกลมแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 20 คน การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ก่อนและหลังการทดลองมีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมแบบปกติก่อนและหลังการทดลองมีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนไผทอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (แบบปกติ) มีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กอย่างบูรณาการ เด็กได้ลงมือกระทำด้วยตัวเอง ได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู การอ่านร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน การซ้ำ ย้ำ ทวนเรื่องราว ตลอดจนการใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาให้ประสานสัมพันธ์กันโดยการฉีก ปะ ดัด ลอกรูปภาพ เพื่อจะนำไปสู่การค้นพบตนเอง การฝึกทักษะ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การปรับตัว และความพร้อมในการเรียนต่อไป

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา

3.1 ความหมายของพหุปัญญา

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของพหุปัญญาเอาไว้ ดังนี้

การ์ดเนอร์ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2544 : 2 – 3; อ้างอิงจาก Gardner. 1983) ให้คำนิยามของพหุปัญญาว่า พหุปัญญาเป็นความสามารถเชิงชีวจิต (Biopsychological Potential) นั่นคือคนทุกคนสามารถแสดงออกซึ่งองค์แห่งปัญญาที่เขาสามารถและพัฒนาความสามารถนั้นกับบริบทต่างๆ ตามสภาพแวดล้อมของตน เขามองปัญญาในหลายลักษณะ และเชื่ออีกว่า ปัญญาของแต่ละคนจะเป็นกระบวนการทางจิตใจ หรือความสามารถที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคม

ประเวศ วสี (นพเนตร ธรรมบวร. 2545 : 9; อ้างอิงจาก ประเวศ วสี. 2535) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความฉลาดของมนุษย์ที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนเซลล์ในสมอง แต่ขึ้นอยู่กับการเชื่อมโยงกันของเซลล์ประสาทที่จะงอกเงยออกมาเป็นวงจรสมอง ถ้าสมองได้รับการกระตุ้นมากวงจรสมองก็จะยิ่งมากทำให้ฉลาด ถ้าได้รับการกระตุ้นน้อยการเชื่อมโยงกันของเซลล์ประสาทก็จะน้อยลงตามไปด้วย ดังนั้นสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูจึงมีความสำคัญต่อการกำหนดโครงสร้างและโปรแกรมในสมองมาก

นพเนตร ธรรมบวร (2545 : 8) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถของคนที่ใช้สมอง ซึ่งจัดเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญมากของร่างกายมนุษย์ เพราะนอกจากจะทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด การเรียนรู้ พฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์แล้ว สมองยังทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของอวัยวะอื่นๆ ด้วย

สรุปได้ว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถทางปัญญาของคนที่แสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ ที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการควบคุมโดยสมองแต่ละส่วน โดยแต่ละคนจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน เด่นในบางด้าน และด้อยในบางด้าน สิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมให้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ประเภทของพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (เยาเวพา เดชะคุปต์. 2544: 3 – 4; อ้างอิงจาก Gardner. 1983) ได้จำแนกความสามารถหรือปัญญาของคนไว้ 7 ประเภท และภายหลังได้เพิ่มเติมอีก 2 ประเภท ได้แก่

3.2.1 ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) คือ ผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง เช่น นักเล่านิทาน นักพูด นักการเมือง หรือด้านการเขียน เช่น กวี นักเขียนบทละคร บรรณธิการ นักหนังสือพิมพ์ ซึ่งปัญญาด้านนี้ยังรวมถึงความสามารถการจัดกระทำเกี่ยวกับโครงสร้างภาษา เสียง ความหมาย และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น ความสามารถใช้ภาษาในการหวานล้อม การอธิบาย เป็นต้น

3.2.2 ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) คือ ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข เช่น นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ และผู้ให้เหตุผลที่ดี เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ปัญญาด้านนี้ยังรวมถึงความไวในการมองเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม และการคิดที่เป็นเหตุผล (Cause-effect) และการคิดคาดการณ์ (If-then) วิธีการที่ใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน สรุป การคิดคำนวณ การตั้งสมมติฐาน

3.2.3 ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) คือ ความสามารถในการมองเห็นพื้นที่ ได้แก่ นายพราน ลูกเสือ ผู้นำทาง และสามารถปรับปรุงวิธีการใช้เนื้อที่ได้ดี เช่น สถาปนิก มัณฑนากร ศิลปิน นักประดิษฐ์ ปัญญาด้านนี้รวมถึงความไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่ และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านั้น นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงความสามารถที่จะมองเห็น และแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็น และความคิดเกี่ยวกับพื้นที่

3.2.4 ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) คือ ความสามารถในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิด ความรู้สึก ได้แก่ นักแสดง นักแสดงท่าไม้ นักกีฬา นักร้อง นักฟิสิกส์ และความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างแกะสลัก ศัลยแพทย์ ปัญญาด้านนี้รวมถึงทักษะทางกาย เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาท

3.2.5 ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี ปัญญานี้รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนอง เสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี

3.2.6 ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้ ความคิดและเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้รวมถึงความไวในการสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่างๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์ และความสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น ความสามารถให้บุคคลหรือกลุ่มชนปฏิบัติตาม

3.2.7 ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง ความสามารถในการรู้จักตนเอง ได้แก่ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็งในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตน มีความสามารถในการฝึกฝนและเข้าใจตนเอง

3.2.8 ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) การเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์ และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสสาร

3.2.9 ปัญญาด้านอัตถภาวนิยมหรือจิตนิยม (Existentialist Intelligence) เป็นปัญญาที่การ์ดเนอร์ได้นำเสนอไว้ในปี ค.ศ.1999 ในหนังสือ (Intelligence Reframed) ซึ่งยังไม่ได้สรุปแน่นอนว่าจิตพิสัยจะเป็นปัญญาหรือไม่

สรุปได้ว่า พหุปัญญาประกอบด้วยปัญญา 9 ประเภท ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง และปัญญาด้านธรรมชาติ ส่วนปัญญาด้านอัตถภาวนิยมหรือจิตนิยมยังไม่ได้สรุปแน่นอนว่าเป็นปัญญาหรือไม่

3.3 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถทางพหุปัญญาในด้านต่างๆ

สุนทร โคตรบรรเทา . (2548 : 1 – 23) ได้กล่าวถึงการแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านไว้ดังนี้

3.3.1 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านภาษา

3.3.1.1 พูดได้ดีในกลุ่มผู้ฟังต่างๆ

3.3.1.2 พูดง่าย พูดคล่อง หรือใช้อารมณ์ได้ในเวลาที่เหมาะสม

3.3.1.3 มีความสามารถในการเขียนได้ดี

3.3.1.4 มีความสามารถในการเรียนและการพูดภาษาอื่นๆ ได้เร็ว

3.3.1.5 มีความสามารถในการเล่าเรื่องตลก เรื่องชวนเชื่อ และการทายปริศนาคำ

3.3.1.6 เรียนรู้ได้เร็วจากการฟัง การอ่าน และการเขียน

3.3.1.7 มีความสนใจในโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน คำประพันธ์ การพูด การเล่าเรื่อง และนิทาน หนังสือพิมพ์ และการเขียน

3.3.1.8 มีความสามารถในการเล่าเรื่องหรือเขียนเรื่อง

3.3.1.9 มีทักษะในการใช้คำพ้องเปรียบเทียบกับ เช่น คำอุปมาอุปไมย และสำนวน ฯลฯ

3.3.1.10 มีความสามารถในการแต่งคำพูดที่ซับซ้อนโดยใช้ภาษาในการสื่อแนวคิดได้อย่างเหมาะสม

3.3.2 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์

3.3.2.1 มีความสามารถเชื่อมโยงการคิดคำนวณกับกิจกรรมการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน

3.3.2.2 มีความสามารถในการคิดคำนวณอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง

3.3.2.3 มีความสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวเลขและสัญลักษณ์กับวัตถุปรธรรม

3.3.2.4 คิดได้อย่างมีเหตุผลหรือคิดอย่างมีตรรกะ

3.3.2.5 เข้าใจวิธีดำเนินการทางคณิตศาสตร์และแบบแผนเชิงตรรกะต่างๆ

3.3.2.6 ดำเนินกระบวนการเหตุและผลที่ง่ายและเป็นรูปธรรม

3.3.2.7 รู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ

3.3.2.8 มีความสามารถในการค้นหาสิ่งที่ไม่รู้ในสถานการณ์ของการแก้ปัญหาต่างๆ

3.3.2.9 มีความสามารถในการพัฒนาแบบแผนการคิดและรู้จักการนำออกมาใช้ที่หลากหลาย

3.3.2.10 รู้จักใช้เหตุผลทั้งในเชิงอุปมาและอุปมัย

3.3.3 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านมิติ

3.3.3.1 รับรู้และตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ

3.3.3.2 มีความสร้างสรรค์การออกแบบ ลวดลาย และรูปทรงต่างๆ

3.3.3.3 มีความสามารถในการวาดภาพสามมิติ

3.3.3.4 มีความสามารถในการเขียนภาพทิวทัศน์และวัตถุต่างๆ ด้วยการระบาย

สีและการแกะสลัก

3.3.3.5 เข้าใจวัตถุที่มองเห็นจากมุมมองต่างๆ

3.3.3.6 มีความสามารถสร้างสรรค์วัตถุสิ่งของจากแผนภูมิหรือพิมพ์เขียว

3.3.3.7 มีความสามารถสร้างผลงานทั้งเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกหรือ

ความประทับใจ

3.3.3.8 มีความแม่นยำในการบอกทิศทางในแผนที่หรือสถานที่ต่างๆ

3.3.3.9 รับรู้และตอบสนองต่อรูปทรงต่างๆ

3.3.3.10 มีความสามารถในการกระทำกับวัตถุโดยใช้มือและนิ้วมือ

3.3.4 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

3.3.4.1 มีความสามารถในการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ

3.3.4.2 มีความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกในการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น

การฟ้อนรำ การเต้นรำ ฯลฯ

3.3.4.3 ชอบกิจกรรมทางกายภาพ เช่น การกีฬา และการเล่นต่างๆ

3.3.4.4 ทำกิจกรรมที่ต้องการทักษะการเคลื่อนไหวทั้งง่ายและซับซ้อน

3.3.4.5 มีทักษะด้านกรีฑา

3.3.4.6 มีทักษะด้านกีฬา

3.3.4.7 มีทักษะทางการฟ้อนรำหรือเต้นรำ

3.3.4.8 มีทักษะทางการฝีมือ

3.3.4.9 ใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของตน

3.3.4.10 มีความสามารถในการแสดงบทบาทสมมติเพื่อแสดงหรือสื่อสาร

สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิต

3.3.4.11 เรียนได้ดีด้วยการมีส่วนร่วมโดยตรง

3.3.4.12 มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวร่างกาย

3.3.4.13 มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์

3.3.5 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านดนตรี

3.3.5.1 มีความเข้าใจสัญลักษณ์ดนตรี

3.3.5.2 มีความสามารถผลิตผลงานเพลงและทำนองเพลง

3.3.5.3 มีความสามารถในการใช้ดนตรีแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด

3.3.5.4 สร้างความรู้สึกทางอารมณ์กับเสียงต่างๆ

3.3.5.5 รู้จักแยกแยะแบบแผนของเสียงต่างๆ

3.3.5.6 มีความสามารถในการเชื่อมโยงทำนองและจังหวะเพลงกับความรู้สึก

ของตน

3.3.5.7 มีความสามารถในการคิดแต่งเนื้อเพลงและหรือทำนองเพลง

3.3.5.8 มีความสามารถในการผลิตและประกอบเครื่องดนตรี

3.3.5.9 ฟังและตอบสนองเสียงต่างๆ เช่น เสียงคนหรือเสียงจากสิ่งแวดล้อม

ด้วยความสนใจ

3.3.5.10 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านดนตรีในรูปแบบต่างๆ

3.3.6 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล

3.3.6.1 มีความสามารถในการผูกพันกับสมาชิกครอบครัว และการมีปฏิสัมพันธ์

กับผู้อื่น

3.3.6.2 สื่อสารได้ดีทั้งวิธีการเป็นการพูด (การสื่อสารแบบวัจนะ) และวิธีการไม่เป็นการพูด (การสื่อสารแบบอวัจนะ)

3.3.6.3 ปรับพฤติกรรมเข้ากับกลุ่มและสภาพแวดล้อมได้ดีมาก

3.3.6.4 มีทักษะที่ดีต่อประเด็นปัญหาในปัจจุบันต่างๆ

3.3.6.5 มีวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่หลากหลาย

3.3.6.6 มีความเข้าใจพลวัตกลุ่มหรือพลังกลุ่ม

3.3.6.7 ให้ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนอย่างมีความหมาย

3.3.6.8 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3.3.6.9 เข้าใจและชื่นชมความหลากหลายทางวัฒนธรรม

3.3.6.10 มีความเข้าใจลึกซึ้งในความคิดเห็น ความรู้สึก แรงจูงใจ และวิถีชีวิต

ของผู้อื่น

3.3.7 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง

3.3.7.1 พยายามค้นหาและเข้าใจความรู้สึกภายในและความคิดของตนเอง

3.3.7.2 มีความเข้าใจดีเกี่ยวกับความซับซ้อนของประสบการณ์มนุษย์

- 3.3.7.3 มีความสามารถในการใช้ความรู้สึกทางอารมณ์กับประสบการณ์เฉพาะ
- 3.3.7.4 มีความสามารถเกี่ยวกับภาวะอารมณ์ ความรู้สึก และอารมณ์
- 3.3.7.5 มีความสนใจในการค้นหาพัฒนาการของตนเองอย่างลึกซึ้ง
- 3.3.7.6 รู้จักวิธีการให้ความหมายเกี่ยวกับความชอบหรือความไม่ชอบเป็นการ

ส่วนตัว

- 3.3.7.7 มีความรู้เกี่ยวกับการมีสมาธิอย่างดี
- 3.3.7.8 เรียนรู้โดยการสังเกตและการฟัง
- 3.3.7.9 คาดคะเนแบบแผนของตนเองอย่างแม่นยำ
- 3.3.7.10 กำหนดและปฏิบัติตามมาตรฐานค่านิยมทางจริยธรรม
- 3.3.8 การแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถด้านธรรมชาติ
 - 3.3.8.1 รักสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ
 - 3.3.8.2 แสดงความสนใจในการทัศนศึกษาธรรมชาติอย่างจริงจัง
 - 3.3.8.3 แสดงความรักต้นไม้ พืช และดอกไม้
 - 3.3.8.4 แสดงความห่วงใยต่อสิทธิของสัตว์ทั้งหลาย
 - 3.3.8.5 ชอบสะสมปลาสวยงาม
 - 3.3.8.6 มีความสนใจในธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง
 - 3.3.8.7 มีความสามารถในการจำแนกพืชและสัตว์ต่างๆ
 - 3.3.8.8 มีทักษะในการทำการทดลองทางชีววิทยา
 - 3.3.8.9 ชอบไปเที่ยวชมสวนพฤกษชาติและสวนสัตว์ในที่ต่างๆ

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และ บังอร เสรีรัตน์ (2543 : 7 – 9) ได้อธิบายพฤติกรรมที่ปรากฏของบุคคลที่มีความสามารถแต่ละด้าน ไว้ดังนี้

- 3.3.9 คนที่มีความสามารถด้านภาษา จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี
 - 3.3.9.1 สามารถจับใจความได้ดีจากการฟังสิ่งต่างๆ
 - 3.3.9.2 สามารถถ่ายทอดความคิดโดยการพูดได้ชัดเจน
 - 3.3.9.3 สื่อสารได้ชัดเจนตรงประเด็น
 - 3.3.9.4 สามารถอ่านหนังสือต่างๆ ได้ถูกต้อง เข้าใจความหมาย จับใจความได้ดี
 - 3.3.9.5 เขียนถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้ ข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน และสามารถเขียนถ่ายทอดได้หลากหลายแนวทาง

- 3.3.10 คนที่มีความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี
 - 3.3.10.1 เป็นคนที่คิดเป็นระบบ มีเหตุผลในการคิด

3.3.10.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ คิดพิจารณาส่วนย่อยของประเด็นให้เห็นภาพชัดเจน

3.3.10.3 มีความสามารถในการคิดสังเคราะห์ คือ ประมวล เชื่อมโยงแง่มุมความคิดรวบยอดและประเด็นต่างๆ ให้เป็นเรื่องเดียวกัน

3.3.10.4 มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ นำเหตุผลข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อ ทำหรือไม่ทำ

3.3.10.5 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คือ การประมวลหาสาเหตุของปัญหา หาวิธีแก้ปัญหาที่หลากหลาย และเลือกแนวทางที่สามารถแก้ปัญหาได้

3.3.10.6 มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คือ สามารถคิดได้คล่องหลากหลายแนวทาง คิดได้แตกต่างจากคนอื่น คิดยืดหยุ่น ไม่ยึดติด

3.3.10.7 มีความสามารถในการใช้จำนวน เข้าใจความเป็นนามธรรมของจำนวน

3.3.10.8 มีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์อย่างรอบด้าน ทั้งทักษะขั้นพื้นฐานและทักษะขั้นสูง 13 ทักษะ คือ

ทักษะขั้นพื้นฐานมี 8 ทักษะ ได้แก่

- การสังเกต
- การวัด
- การจำแนกประเภท
- การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปสกับเวลา
- การใช้ตัวเลข
- การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล
- การลงความเห็นจากข้อมูล
- การพยากรณ์

ทักษะขั้นสูงมี 5 ทักษะ ได้แก่

- การตั้งสมมติฐาน
- การกำหนดค่านิยมเชิงปฏิบัติการ
- การกำหนดและควบคุมตัวแปร
- การทดลอง
- การตีความหมายของข้อมูลและการลงข้อสรุป

3.3.11 คนที่มีความสามารถด้านพื้นที่ จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี

3.3.11.1 สามารถวาดภาพในสมอง และออกแบบสิ่งต่างๆ ได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ต้องการ

3.3.11.2 กระยะได้แม่นยำ รู้เรื่องทิศทาง

3.3.11.3 วาดรูปได้ถูกต้องส่วน และสื่อความคิด ความรู้สึกผ่านรูปภาพได้ชัดเจน
ทั้งความคิดเชิงรูปธรรมและความคิดเชิงนามธรรม

3.3.12 คนที่มีความสามารถด้านการเคลื่อนไหว จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี

3.3.12.1 สามารถใช้กล้ามเนื้อได้คล่องแคล่ว ทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่

3.3.12.2 ใช้อวัยวะของร่างกายสื่อสารท่าทาง ความคิด ความรู้สึก

3.3.12.3 ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่างๆ อาทิ เย็บ
ปักถักร้อย แกะสลัก ผ่าตัด เคลื่อนไหวนิ้วมือ ท่าทางต่างๆ

3.3.12.4 ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้อย่างคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่างๆ อาทิ
การเล่นกีฬา การเดินตามจังหวะ การทำท่าประกอบ

3.3.12.5 ใช้อวัยวะของร่างกายสื่อสารและแสดงความคิด ความรู้สึกได้ เช่น
การแสดงละคร การแสดงทำใบ้สื่อภาษา

3.3.13 คนที่มีความสามารถด้านดนตรี จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี

3.3.13.1 ไวต่อการรับรู้จังหวะและทำนอง

3.3.13.2 แยกแยะเสียง ทำนอง จังหวะได้

3.3.13.3 แต่งเพลง สร้างสรรค์ทำนอง

3.3.13.4 สื่อสารความคิดออกมาเป็นเพลงหรือทำนองได้ดี

3.3.14 คนที่มีความสามารถด้านความเข้าใจคนอื่น จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี

3.3.14.1 สามารถรับรู้อารมณ์ ความคิด ความรู้สึกของบุคคลต่างๆ รอบตัวได้

3.3.14.2 ปรับปฏิสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

3.3.14.3 ทำงานกลุ่มได้ดี มีความเป็นผู้นำ เป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี และรับรู้บทบาท
ตนเองในแต่ละสถานการณ์

3.3.15 คนที่มีความสามารถด้านรู้จักตนเอง จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี

3.3.15.1 นับถือตนเอง มั่นใจในตนเอง รู้จักเข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเอง

3.3.15.2 วางแผนการทำงานของตนเอง และหาแนวทางในการพัฒนาดตนเองให้
เก่งสูงสุดและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ

3.3.15.3 มีวิธีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสม และเตือนตนเองให้ทำงาน
ตามที่วางแผนไว้จนบรรลุเป้าหมาย

3.3.15.4 กระตุ้นตนเองให้ต่อสู้อุปสรรคและอดทนต่อความลำบากกายและใจได้

3.3.16 คนที่มีความสามารถด้านการรับรู้ธรรมชาติ จะทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ดี

3.3.16.1 มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง ทั้งวงจรชีวิต สภาพปัจจุบัน การดูแลให้คงอยู่ และการทำให้ธรรมชาติที่เสียหายหมดไป

3.3.16.2 สามารถคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเงื่อนไขต่างๆ เปลี่ยนแปลง

3.3.16.3 มักจะอยู่ในธรรมชาติ หลงใหลในความงามของธรรมชาติ

สรุปได้ว่า พฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป ซึ่งพฤติกรรมการแสดงออกดังกล่าวนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ของเด็ก ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความสอดคล้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (อาร์ สัณห์วี. 2543 : 13; อ้างอิงจาก Gardner. 1983) ได้อธิบายไว้ว่า ปัญญาจะพัฒนาขึ้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยต่อไปนี้

3.4.1 สภาพทางชีววิทยาของบุคคล อันได้แก่ กรรมพันธุ์ หรือการกระทบกระเทือนของสมองก่อนตั้งครรภ์ ระหว่างตั้งครรภ์ และเมื่อเกิดมาแล้ว

3.4.2 ประวัติชีวิตของแต่ละคน อันได้แก่ ประสบการณ์ที่มีกับพ่อแม่ ครู พี่น้อง และเพื่อนฝูง ซึ่งอาจจะเป็นประสบการณ์ที่ช่วยพัฒนาปัญญา หรือทำให้การพัฒนาปัญญาชะงักงัน

3.4.3 พื้นฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนเวลาและสถานที่ที่เกิดและเติบโต จะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมปัญญาบางด้านและไม่ส่งเสริมปัญญาบางด้าน

ตัวกระตุ้นและตัวบั่นทอนปัญญา

ประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึก (ช่วยกระตุ้น) กับประสบการณ์ที่บั่นทอนเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาของปัญญา “ประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึก” เป็นคำที่ เฟลแมน (David Feldman) แห่งมหาวิทยาลัยทัฟท์ได้คิดค้น และการ์ดเนอร์ได้นำไปใช้อย่างกว้างขวาง ประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึกเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาปัญญาและความสามารถ ประสบการณ์นี้มักจะเกิดตั้งแต่ปฐมวัย แต่ก็อาจเกิดได้ระหว่างอายุต่างๆ ตัวอย่างเช่น อัลเบิร์ต ไอนสไตน์ นักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญของโลก เมื่ออายุ 4 ขวบ พ่อเขาได้ให้เล่นกับเข็มทิศ เขาได้เล่าในชีวประวัติว่า เข็มทิศนี้ทำให้เขาสนใจอยากจะทำเรื่องของโลกและจักรวาลมาก ประสบการณ์ของเขาจึงปลูกความสามารถของเขาอยู่เสมอ ทำให้เขาเริ่มคิดและสนใจศึกษาตนเป็นนักวิทยาศาสตร์บนโลก จะเห็นได้ว่าประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึกจะเป็นประสบการณ์ที่ปลูกเร้าปัญญาที่มีอยู่ให้พัฒนาจนถึงขั้นสูงสุด

ในทางตรงกันข้าม “ประสบการณ์ที่บ้านทอน” หมายถึง ประสบการณ์ที่ตัดรอนการพัฒนาของปัญญา เช่น ในช่วงโมฆะจิตปะทุพุดเยาะเย้ยผลงานศิลปะของท่านต่อหน้าเพื่อน ๆ เหตุการณ์ครั้งนั้นอาจจะเป็นจุดที่ตัดพัฒนาการของปัญญาด้านมิติของท่านไปโดยสิ้นเชิง หรือ พ่อแม่ที่ตะโกนดูว่าเวลาที่ท่านเล่นเปียโน ท่านก็อาจจะไม่แตะต้องเปียโนอีกเลย ประสบการณ์บ้านทอนจะเป็นประสบการณ์ที่ทำให้คนรู้สึกโกรธ อาย กลัว หรือเกิดอารมณ์อื่นไม่พึงประสงค์ทั้งหลายอันสัมพันธ์กับปัญญาความสามารถด้านใดก็จะบ้านทอนตัดรอน พัฒนาการของปัญญาและความสามารถทางด้านนั้นๆ

ประสบการณ์ต่อไปนี้จะเป็สิ่งแวดลอมที่ช่วยพัฒนาหรือบ้านทอนการพัฒนาของปัญญา

1. การมีอุปกรณ์เหมาะสมหรือครูดี เช่น ถ้าเกิดมาในครอบครัวที่ยากจนก็อาจจะไม่มีทุนที่จะซื้อเครื่องดนตรี หรือเข้าไปเรียนพิเศษวิชาดนตรี ปัญญาทางด้านดนตรีก็อาจจะไม่มีโอกาสได้แสดงออก

2. องค์ประกอบทางประวัติศาสตร์-วัฒนธรรม เช่น ถ้าเป็นนักเรียนที่มีแนวโน้มและชอบวิชาคณิตศาสตร์ในขณะที่สังคมขณะนั้นกำลังส่งเสริมวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อย่างสุดขีด มีการให้ทุนอย่างมากมาย ปัญญาทางด้านคณิตศาสตร์ก็จะได้รับการสนับสนุนได้มาก

3. องค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ เช่น ถ้าเกิดมาในท้องถิ่นที่เป็นไร่ นา ก็จะได้พัฒนาปัญญาทางกายมากกว่าคนที่เกิดในคอนโดมิเนียมชั้นที่ 30 บนถนนเจริญกรุง

4. องค์ประกอบทางครอบครัว เช่น ถ้าอยากจะเป็นศิลปินนักวาดแต่พ่อแม่ต้องการให้เป็นนักกฎหมาย บางทีอิทธิพลของพ่อแม่ทำให้ต้องพัฒนาทางด้านภาษา ส่วนปัญญาด้านศิลปะอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนเลย

5. องค์ประกอบด้านสถานการณ์ เช่น เมื่อเล็กๆ ต้องดูแลน้องเพราะเป็นครอบครัวใหญ่ จึงไม่มีเวลาที่จะพัฒนาปัญญาหรือความสามารถพิเศษใดๆ (ฮารี สันทอนวี. 2543 : 14 – 15)

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพหุปัญญาของเด็ก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากพ่อแม่ ผู้อบรมเลี้ยงดู ครู เพื่อนฝูง หรือบุคคลต่างๆ ที่เด็กๆ ได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วย การได้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นการพัฒนาปัญญาอย่างเหมาะสม และหลีกเลี่ยงการได้รับประสบการณ์ที่บ้านทอนการพัฒนาปัญญาให้มากที่สุด ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาพหุปัญญาอย่างเหมาะสม

3.5 แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาในด้านต่างๆ

สุปราณี ไกรวัฒนุสสรณ์ และคณาพร คมสัน (2544 : 9 – 33) ได้กล่าวถึงการแนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาแต่ละด้านไว้ดังนี้

3.5.1 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านภาษา

- 3.5.1.1 พิจารณาภาษาของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการสอน
- 3.5.1.2 การจัดขั้นตอนการสอนเป็นไปตามพัฒนาการตามธรรมชาติของผู้เรียน
- 3.5.1.3 สร้างทักษะทางภาษาให้เป็นไปตามพัฒนาการและปรับแต่งการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาความรู้และการพัฒนาภาษา
- 3.5.1.4 นำวรรณกรรมมาใช้ในการสอนภาษา
- 3.5.1.5 การสอนต้องหลอมรวมทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยไม่แยกสอนเป็นทักษะเดี่ยวๆ
- 3.5.1.6 ใช้ประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียนมาเชื่อมโยงกับนักเรียนในการสอนทักษะการอ่านและทักษะการเขียน
- 3.5.1.7 ให้เรียนรู้ความหมายของคำที่น่าสนใจใหม่ๆ ในแต่ละวัน และฝึกใช้ในการสนทนา
- 3.5.1.8 เล่นเกมที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำต่างๆ เช่น ปริศนาอักษรไขว้ สแครปเบิ้ล เป็นต้น
- 3.5.1.9 ดูละครโทรทัศน์หรือเรื่องราวการสืบสวนแล้วเขียนหรือวาดคะเนเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
- 3.5.1.10 สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น มีการถาม การอภิปราย หรือการโต้เถียง
- 3.5.1.11 นำเสนอหัวข้อเรื่องที่สนใจและเรื่องที่สนุกตื่นเต้น เช่น ความคิดเห็นทางการเมือง หนังสือที่อ่าน หรือพูดถึงใครสักคนที่เรารู้จัก
- 3.5.2 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
- 3.5.2.1 ฝึกจัดกลุ่มสิ่งของโดยให้หาเหตุผลที่จัดหมวดหมู่ของสิ่งนั้น เช่น ดูจากขนาด รูปร่าง สี ประโยชน์สอย เป็นต้น
- 3.5.2.2 ฝึกจัดทำโครงการซึ่งดำเนินตามขั้นตอน เช่น การจัดสร้างสิ่งต่างๆ การประกอบอาหาร
- 3.5.2.3 ฝึกหาตัวเลขที่ขาดหายไปในลักษณะของเลขอนุกรม
- 3.5.2.4 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เหตุผล/การคิดคำนวณ ดังนี้
- 1) ครูใช้ยุทธวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับบทเรียน
 - 2) ครูนำเสนอปัญหาที่ท้าทายให้นักเรียนรู้จักการแก้ไข
 - 3) เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักการเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป
 - 4) ฝึกให้นักเรียนรู้จักการสังเกตและการสืบค้นติดตาม

- 5) ฝึกให้นักเรียนรู้จักนำสิ่งที่เรียนมาสัมพันธ์กับสภาพอันแท้จริงของโลกภายนอก
- 6) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักตัดสินใจและแสดงทัศนะ

3.5.3 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านมิติ

3.5.3.1 ฝึกมองดูเมฆกับเพื่อนๆ เพื่อจินตนาการว่ามีลักษณะคล้ายกับสิ่งต่างๆ เช่น รูปสัตว์ ใบหน้าคน หรือสิ่งอื่นๆ

3.5.3.2 ฝึกใช้จินตนาการและอธิบายความแตกต่างของประวัติศาสตร์ในสมัยต่างๆ หรือจินตนาการ ว่าได้มีการพูดคุยกับวีรบุรุษ วีรสตรี จินตนาการคุณลักษณะของตัวละครจากวรรณคดี

3.5.3.3 พยายามที่จะแสดงออกถึงความคิดความรู้สึกโดยระบายสี ปั้น โดยจินตนาการที่แตกต่างกัน รูปแบบ รูปร่าง การออกแบบ และสี

3.5.4 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

3.5.4.1 ฝึกใช้มือโดยไม่ต้องสั่งการทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น แปรงฟัน รับประทานอาหาร ตัดกระดาษ เลื้อย เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กสามารถทำได้

3.5.4.2 พยายามที่จะใช้การแสดงออกด้วยท่าทางเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก

3.5.4.3 หลังจากการเสนอรายงาน ให้เพื่อนได้แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบโดยแสดงอาการปฏิกิริยาของร่างกาย

3.5.5 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี

3.5.5.1 จัดทำรายการประเภทต่างๆ ของดนตรี

3.5.5.2 ฝึกฟังเพลงหลายๆ ครั้ง และจดบันทึกไว้ว่าทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร

3.5.5.3 คิดถึงเรื่องที่ต้องการจำหรือบางเรื่องที่ต้องการสอนคนอื่น

3.5.5.4 พยายามที่จะแสดงความรู้สึกต่างๆ โดยการใช้เสียงไม่ต้องพูด การทดลองดังที่ต่างกัน เพื่อใช้ในการสื่อสารบอกถึงความรู้สึก

3.5.5.5 ฝึกฟังเสียงจากธรรมชาติ เช่น เสียงลม เสียงฝน และแสดงความรู้สึกจากเสียงที่ได้ฟัง

3.5.5.6 ฝึกอ่านเรื่องต่างๆ โดยใช้เสียงที่ต่างกันใช้ดนตรีประกอบเหมือนการแสดงละคร

3.5.6 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล

3.5.6.1 พยายามฝึกที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อดทนฟังโดยไม่พูดขัดจังหวะถามคำถามเป็นระยะๆ ให้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสม จัดลำดับชั้นความคิดของผู้อื่นเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง

3.5.6.2 ฝึกเฝ้าดูพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบของคน ว่าคนเหล่านั้นกำลังคิดอะไร และรู้สึกอย่างไร โดยไม่ต้องใช้การสื่อสารทางวาจา

3.5.7 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง

3.5.7.1 เก็บบันทึกรายงานที่สะท้อนถึงความคิด ความรู้สึก การหยั่งเห็นและเหตุการณ์สำคัญๆ ในแต่ละวัน โดยพยายามใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การเขียน การวาดภาพ การร้องเพลง การระบายสี เป็นต้น

3.5.7.2 ทำตัวเป็นผู้สังเกตการณ์ที่อยู่ภายนอก และเฝ้าดูความคิดของตนเอง ความรู้สึก และอารมณ์ สังเกตรูปแบบการแสดงออกของอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น รูปแบบของความโกรธ การเล่น หรือความตื่นเต้น

3.5.7.3 ประเมินยุทธวิธีการคิดของตนเองในรูปแบบสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเราทำสิ่งต่างๆ โดยการวางแผนอย่างดีแล้ว หรือเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ จะตัดสินใจอย่างไรเมื่อมีทางเลือกหลายๆ ทาง เป็นต้น

3.5.7.4 จัดทำกราฟแสดงอารมณ์ แสดงให้เห็นจุดสูงสุดและจุดต่ำสุดในแต่ละวัน บันทึกเหตุการณ์ที่ทำให้เราเกิดอารมณ์ที่แตกต่างกัน

3.5.8 แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านธรรมชาติ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2548 : 23)

3.5.8.1 ให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน

3.5.8.2 ให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในสถานศึกษาหรือบริเวณใกล้เคียง

3.5.8.3 ให้รับทราบเกี่ยวกับอันตรายของการขาดโอโซน

3.5.8.4 ให้จัดนำเที่ยวหรือเดินป่าเพื่อให้คุ้นเคยกับต้นไม้ สมุนไพรและพืชพันธุ์ไม้ต่างๆ

3.5.8.5 ให้มีโอกาสไปเยี่ยมสวนพฤกษชาติ พิพิธภัณฑ์สัตว์ และสวนสัตว์

3.5.8.6 ให้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของขยะที่เป็นของแข็ง

3.5.8.7 ให้นักเรียนนำสัตว์ที่ตนเลี้ยงมาที่สถานศึกษา

3.5.8.8 ให้อ่านหนังสือได้ต้นไม้ที่เป็นร่มเงา

3.5.8.9 ให้ปลูกหญ้าพืชและเรียนรู้วิถีเก็บเกี่ยว การต่อกิ่ง หรือการผสมเกสร

3.5.8.10 ให้พาไปเยี่ยมชมสถานที่ที่เป็นโบราณคดี

3.5.8.11 ให้พาไปเยี่ยมชมภูเขาหรือถ้ำต่างๆ

3.5.8.12 ให้พาไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ

3.5.8.13 ให้พาไปเยี่ยมชมชีวิตสัตว์ทะเล

3.5.8.14 ให้พาไปเยี่ยมชมชีวิตสัตว์น้ำจืดในทะเลสาบ แม่น้ำ ลำคลอง ฯลฯ

3.5.8.15 ให้มีโอกาสดูฝึกปฏิบัติการทดลองวิทยาศาสตร์และชีววิทยา

3.5.8.16 ให้อ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติวิทยาและทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ

จากได้อธิบายมา สามารถนำมาสรุปเป็นตารางวิเคราะห์ลักษณะพหุปัญญา ดังที่ เยาวพา เดชะคุปต์ (2541) ได้แปลจากเรื่อง Multiple intelligences โดย Finkelstein, Leonard S Finkelstein. Leila. ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ลักษณะพหุปัญญา

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภท
1.ด้านภาษา (Linguistic Intelligences)	- เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำ - ชอบอ่าน เขียน เล่าเรื่อง - ชอบสอนและชอบเรียน และเรียนได้ดีถ้ามีโอกาสได้พูดฟังและเห็น - มีอารมณ์ขัน - มีความจำดี จำสถานที่ วันเดือนปี และสิ่งละอันพันละน้อยได้ - สามารถวิเคราะห์ด้านภาษาได้ดี	- นักกวี - นักเรียน - นักพูด - นักโต้วาที
2. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligence)	- สามารถจำสิ่งที่ เป็นแบบแผนที่เป็นนามธรรมได้ - มีเหตุผลเชิงสรุปความสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ - ชอบทำการทดลอง ค้นหาคำตอบ ทำงานกับตัวเลข หาคำตอบด้านรูปแบบ และความสัมพันธ์ - ชอบคณิตศาสตร์ คิดในเชิงเหตุผล และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี - เรียนได้ดี โดยการจัดหมวดหมู่แยกประเภท	- นักวิทยาศาสตร์ - นักคณิตศาสตร์ - นักคิด - นักสถิติ

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภท
3. ด้านมิติ (Spatial Intelligence)	- สามารถมองเห็นแง่มุมต่าง ๆ ได้ - เห็นความสัมพันธ์ของพื้นที่ - สามารถแสดงออกด้วยภาพ - สามารถมองเห็นรูปลักษณะของสิ่งต่าง ๆ - สามารถหาทิศทางในวงได้สามารถจัดรูปฟอร์มต่าง ๆ ในสมองได้ - มีจินตนาการดี มองเห็นการเปลี่ยนแปลง - อ่านแผนที่ แผนภูมิได้ดี - เรียนได้ดีถ้าต้องใช้ จินตนาการ มีโอกาสใช้ความคิดอย่างอิสระ (ฝัน) ทำงานด้วยสีและสีกับภาพ - ชอบที่จะวาด สร้าง ออกแบบฝัน ศึกษาภาพนิ่งภาพยนตร์ และทดลองกับเครื่องจักรกล	- นักเดินเรือ - นักบิน - ประติมากร - ศิลปิน / นักวาดภาพ - สถาปนิก
4. ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence)	- สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและสามารถแสดงออกได้ - ชอบการเคลื่อนไหว สัมผัส พุด และใช้ ภาทางกาย (body Language) - ทำกิจกรรมที่ต้องใช้ร่างกาย เช่น กีฬา เต้นรำการแสดง การประดิษฐ์สิ่งของได้ดี - มีความสามารถในการแสดงท่าทางสามารถพัฒนาการทำงานของร่างกาย - เรียนได้ดีถ้ามีโอกาสสัมผัส เคลื่อนไหวและมีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ว่าง และการสัมผัส	- นักกีฬา - นักเต้นรำ - ศัลยแพทย์ - นักประดิษฐ์

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภท
5. ด้านดนตรี (Musical Intelligence)	- ชอบร้องเพลง ฟังเพลง ชอบเล่นดนตรี และตอบสนองต่อเสียงเพลง - แยกแยะจำทำนอง เรียนรู้จังหวะดนตรีได้เร็ว - เรียนรู้จังหวะ เสียง และดนตรีได้ดี - รู้จักโครงสร้างของดนตรีโครงสร้างในการฟังเพลง - ไวต่อเสียง - คิดท่วงทำนอง / จังหวะได้ - สัมผัสคุณภาพของเสียงได้	- นักดนตรี - นักแต่งเพลง - วาทยกร - วิศวกร
6. ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence)	- เข้าใจผู้อื่น นำผู้อื่น จัดกลุ่ม สื่อสาร ระวังข้อพิพาทได้ - ทำงานเป็นกลุ่มได้ - แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ - สามารถสื่อความหมายโดยไม่ใช้ภาษาพูดได้ - ชอบมีเพื่อนมาก ๆ ชอบพูดกับคน และร่วมสังสรรค์กับคนอื่น - เรียนรู้ได้ดีมีโอกาสได้ร่วมทำงานกับผู้อื่น หรือมีโอกาสสัมภาษณ์ผู้อื่น	- ครู - นักสังคมสงเคราะห์ - นักแสดง - นักการเมือง - พนักงานขายของ
7. ด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)	- สมารถดี - เป็นคนมีจิตใจอ่อนโยน	- นักจิตวิทยา - ผู้นำทางศาสนา - นักปรัชญา

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภท
7. ด้านความเข้าใจตนเอง (ต่อ)	- มีความเข้าใจตนเอง ชอบคิดฝัน และหมกมุ่นอยู่กับความรู้สึก / ความคิดของตนเอง ให้สัญชาตญาณเป็นเครื่องนำทาง - ตระหนักและแสดงความรู้สึกของตนเองได้หลาย ๆ อย่าง - มีความรู้สึกเกี่ยวกับตัวตนของตนเอง - มีความคิดระดับสูงและมีเหตุผล - ชอบที่จะทำงานคนเดียว และสนใจติดตามสิ่งที่ตนเองสนใจเป็นพิเศษ เรียนรู้ได้ดีถ้ามีโอกาสทำงานโดยลำพังทำโครงการเดี่ยว ๆ - แสวงหาความสำเร็จในความสนใจ และเป้าหมายของตนเอง และต้องการเป็นผู้สร้างสรรค์	- นักจิตวิทยา - ผู้นำทางศาสนา - นักปรัชญา
8. ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)	- เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ - เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ - เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์ และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย - เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ - เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสาร	- นักวิทยาศาสตร์ - นักธรรมชาติ

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภท
9. ด้านอัตถวาทนิยม จิตนิยมหรือ การดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence)	- ความไวและความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ เช่น - ความหมายของชีวิต - ทำไมคนเราจึงตาย - เรามาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร - ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับตัวเอง (Deep Self-Awareness) - ความเข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ - ความเข้าใจสัจธรรมของโลก และชีวิต	

ที่มา : เยาวพา เดชะคุปต์ (แปล). (2541). Multiple Intelligences. โดย Finkelstein, Leonard & Finkelstein, Skilla. (2541). เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ทักษะการคิดและรูปแบบการเรียนรู้ (Thinking Skill & Learning Style” ณ ห้องประชุมตึกกาญจนาภิเษก ระหว่างวันที่ 6 – 8 กุมภาพันธ์ 2541.ปรับปรุงเพิ่มเติม

บ้งอร เสรีรัตน์ (2544 : 25 – 28) ได้นำเสนอกิจกรรมในการพัฒนาความเก่งแต่ละด้าน ไว้
ดังตาราง 2

ตาราง 2 กิจกรรมในการพัฒนาพหุปัญญา

ความเก่ง	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
ภาษา	- รับข้อมูลโดยฟัง อ่าน - แสดงออกโดยพูด เขียนสื่อสารความคิด ให้จินตนาการ ผลงาน - บทความ บทกลอน ข้อเขียน คำคม	- หนังสือ เกมทางภาษา - สถานการณ์ที่ทำให้ได้ใช้ภาษา เช่น การโต้เถียง การอภิปราย
ตรรกะ	- รับข้อมูลโดย สังเกต สำรวจ วัด นับจำนวน - แสดงออกโดยการจัดสถานการณ์ให้คิดอย่างเป็นระบบ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การหาคำตอบ การทำวิจัย การทำโครงการ ผลงาน - ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ คำตอบ	- สถานการณ์ที่เป็นปัญหา ให้หาคำตอบที่เกิดจากการคิดอย่างเป็นระบบ คำนวณ ทดลอง สร้างสรรค์แนวทางใหม่ - ผลงานประดิษฐ์ - เกมที่ต้องใช้ความคิดแก้ปัญหา สร้างสรรค์ - เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
พื้นที่	- รับข้อมูลโดยการศึกษารูปภาพ ผลงานศิลปะที่ดีเด่น ดูประสบการณ์การใช้เส้น สี รูปทรงที่เหมาะสม - แสดงออกโดยการวาดภาพ ออกแบบสิ่งต่างๆ ผลงาน - วาดภาพ ผลงานการออกแบบสิ่งต่างๆ	- อุปกรณ์ศิลปะ - หนังสือ วิดีทัศน์เกี่ยวกับศิลปะ - ผลงานทางศิลปะที่ดีเด่น - เครื่องมือ เครื่องใช้ที่สามารถฝึกฝน สร้างสรรค์ผลงาน - เวที หรือสถานการณ์ที่สามารถแสดงความสามารถและผลงาน

ตาราง 2 (ต่อ)

ความเก่ง	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
ดนตรี	- รับข้อมูลโดยฟังเพลงที่มีจังหวะของดนตรี ทำนอง และเนื้อร้องที่หลากหลาย - แสดงออกโดยแยกแยะความแตกต่างของเสียงดนตรี ร้องเพลง ตบมือตามจังหวะ แต่งเพลงใส่ทำนองต่างๆ ผลงาน - เพลงที่แต่ง เพลงที่ร้อง	- เทปเพลง - เครื่องดนตรี - การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเติมเต็มความรู้จากนักดนตรีและครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ - เวทีให้แสดงความสามารถ - การฟังดนตรีจากวงดนตรีที่มีความชำนาญความสามารถ
การเคลื่อนไหว	- รับข้อมูลโดยการดูกีฬา ดูการทำงานที่ใช้กล้ามเนื้ออย่างมีทักษะ - แสดงออกโดยการท่าทำประกอบเพลง หรือจังหวะ การเล่นเกมกีฬา การแสดงละครสื่อภาษา การใช้กล้ามเนื้อเล็กประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ผลงาน - สิ่งประดิษฐ์ - ผลการเล่นกีฬา ละคร	- สถานการณ์ให้แสดงละคร แสดงท่าทางสื่อความคิด - อุปกรณ์กีฬา เพลงประกอบท่าแสดง - การให้เรียนรู้การใช้ภาษาท่าทางจากผู้เชี่ยวชาญ - สื่อ อุปกรณ์ฝึกฝนกล้ามเนื้อเล็ก เช่น ดินน้ำมัน อุปกรณ์การประดิษฐ์ การจักสาน ฯลฯ - เกม

ตาราง 2 (ต่อ)

ความเก่ง	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
การรู้จักตน	- รับข้อมูลโดยดูแนวทางในการพัฒนาตนเองของบุคคลต่างๆ ฝึกทำงานคนเดียว สำรวจข้อดี ข้อด้อยของตนเอง ทบทวนการกระทำของตนเอง พิจารณาตนเองเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ - แสดงออกโดยวางแผนการพัฒนาความด้อยของตนเอง วางแผนนำความเก่งมาใช้ให้เหมาะสม ผลงาน - แผนในการสร้างสรรคงานและพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น	- แบบอย่างการพัฒนาตนเองของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ - เวลาในการอยู่และทำงานคนเดียว - การทำบันทึกการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ - การได้รับข้อมูลย้อนกลับจากบุคคลอื่นรอบตัว
การเข้าใจบุคคลอื่น	- รับข้อมูลโดยสังเกตการทำงานร่วมกันที่ประสบความสำเร็จ แล้ววิเคราะห์กำหนดเป็นแนวทางการทำงานของตนเองร่วมกับคนอื่น - แสดงออกโดยทำงานกลุ่มร่วมกับคนอื่น และวิเคราะห์การทำงานร่วมกัน บทบาทของบุคคลในกลุ่ม ผลงานที่ได้รับแล้วปรับเปลี่ยนเป็นแนวทางการทำงาน ผลงาน - ผลการทำงานกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	- สถานการณ์ให้ทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์การทำงานอยู่เสมอ - หนังสือ เรื่องราวที่น่าเสนอเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มได้ดี - การได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการทำงานกลุ่มและกระบวนการทำงานกลุ่ม

ตาราง 2 (ต่อ)

ความเก่ง	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
การรอบรู้ ธรรมชาติ	- รับข้อมูลโดยเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ ทั้งพืช สัตว์ ปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง - แสดงออกโดยวิเคราะห์พิจารณา วงจรชีวิตของสิ่งต่างๆ คาดคะเนแนวโน้มความเป็นไปและความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ ผลงาน - ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ - ผลการวิเคราะห์สภาพของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ - การคาดคะเน แนวโน้ม และความ เป็นไปและการเปลี่ยนแปลง	- สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เอื้อต่อการเรียนรู้ - หนังสือ วิดิทัศน์เกี่ยวกับธรรมชาติ - บุคคลที่มีความรอบรู้เรื่องธรรมชาติ

ที่มา : บังอร เสรีรัตน์. (2544). เก่งหลากหลายแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาพหุปัญญา.

25 – 28.

สรุปได้ว่า การเลือกกิจกรรมและสื่ออุปกรณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านนั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรตระหนักถึงความเหมาะสมกับพัฒนาการและวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา

งานวิจัยต่างประเทศ

การ์ดเนอร์ (จิรภรณ์ วสุวัต. 2540 : 71 – 72; อ้างอิงจาก Gardner. 1983, 1989) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความหลากหลายทางสติปัญญา พบว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมที่ได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาเป็นแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อพัฒนาสติปัญญา ผลการวิจัยที่ได้สรุปได้ว่ารูปแบบการสอนแบบโครงการวิทยาศาสตร์ โดยมีการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับทฤษฎีที่ส่งเสริมพหุปัญญาให้กับเด็กทั้ง 8 ด้าน ได้อย่างเหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่ง

ฟอร์ด (Ford. 2000 : 1728-A) ได้ศึกษาผลของการใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบผสมผสานในระดับเกรด 7 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาและวิธีสอนแบบผสมผสานมีคะแนนด้านภาษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีดั้งเดิม นอกจากนี้ยังพบว่าการสอนโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาและวิธีผสมผสานกับการสอนแบบดั้งเดิมไม่มีผลต่อตัวแปรด้านเพศและเชื้อชาติแต่อย่างใด

โทธ และ คารา โรบิน (Toth; & Kara Robin. 2003 : 3846-A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนำทฤษฎีพหุปัญญาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าการนำทฤษฎีพหุปัญญามาใช้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและพบว่าครูแต่ละคนมีวิธีสอนโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอน โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญามากขึ้นเพราะการพัฒนาตนเองโดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น

มุลเลอร์ (พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์. 2548 : บทคัดย่อ; อ้างอิงจาก Mueller. 1995) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “The Educational Implications of Multiple Intelligences Grouping within a Cooperative Learning Environment.” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการรับรู้ระหว่างกลุ่มที่ไม่มีความแตกต่างกันทางความสามารถทางสติปัญญาและกลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางความสามารถสติปัญญา โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ การศึกษาเป็นการวิจัยกึ่งทดลองผสมผสานกับวิจัยเชิงคุณภาพ นักเรียนทุกคนได้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สรุปว่าการเรียนแบบร่วมมือมีส่วนจำเป็นต้องอาศัยการสอนทักษะทางสังคมควบคู่ไปด้วย การแบ่งกลุ่มการเรียนแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาไม่มีผลเสียต่อการเรียนรู้วิชาและส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

สวีนเนย์ (สันติศักดิ์ ฝาผาย. 2546 : 32; อ้างอิงจาก Sweeney. 1998) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “Multiple Intelligences Profiles : Enhancing Self-Esteem and Improving Academic Achievement.” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การแสดงออกของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมืองรัฐฟลอริดา โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ เป็นการศึกษาประสิทธิภาพของนักเรียนระดับอนุบาล จำนวน 19 คน โดยใช้เวลาศึกษา 18 สัปดาห์ จากการวิจัยพบว่าในระหว่างการเรียนมีจำนวนนักเรียนจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่า มีความสามารถทางสติปัญญาในด้านต่างๆ สูงขึ้น และยังพบว่าปัญหาด้านการมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในประเทศ

จิรภรณ์ วสุวัต (2540 : 71 – 72) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความหลากหลายทางสติปัญญาพบว่าการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ซึ่งรูปแบบกิจกรรมที่ได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อพัฒนาสติปัญญา ผลการวิจัยที่ได้สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์โดยมีการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับทฤษฎีที่ส่งเสริมพหุปัญญาให้กับเด็กทั้ง 8 ด้าน ได้อย่างเหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่ง

สันติศักดิ์ ฝาผาย (2546 : 75) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ สรุปผลการวิจัยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีความสามารถทางสติปัญญา 8 ด้าน ตามแนวทฤษฎีของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงการเปรียบเทียบและความสามารถทางสติปัญญาทุกด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นตลอดช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม

ขวัญจิรา ภูสังข์ (2547 : 53) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้นทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .05 และความสามารถทางพหุปัญญาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางสูงขึ้น ยกเว้นสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาคงที่

พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ ละ 3 วันๆ ละ 60 นาที ดำเนินการวิจัยแบบ One Group Time-Series Design ผลการวิจัยพบว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ และความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นตลอดในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม

สุทธิธนา ชันอาสา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน ใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 5 วัน รวม 42 วัน ดำเนินการวิจัยแบบ One Group Time-Series กับแบบ One Group Pretest-Posttest design เข้าด้วยกัน ผลการศึกษา ค้นคว้าสรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านตนเอง ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ

หทัยรัตน์ ทรวดทรง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 คน ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ดำเนินการวิจัยแบบ One-Group Time-Series Design ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้การสอนแบบจิตปัญญา มีความสามารถทางพหุปัญญาในทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านมิติ ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง และความสามารถด้านธรรมชาติ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางช่วงของการเปรียบเทียบ และความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น ตลอดช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม

จากงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยสามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ โดยการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. แบบแผนการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 220 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
2. แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา
3. คู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

และนิทานสำหรับเด็ก

2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาและแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักการและขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

3. สร้างแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งมีกรอบของรายละเอียดดังนี้

3.1 ชื่อกิจกรรม

3.2 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม

3.3 สื่อและอุปกรณ์

3.4 ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนในการหาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จำนวน 3 ท่าน โดยใช้เกณฑ์การตัดสิน 2 ใน 3 ท่าน ของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นตรงกัน ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยาพร อนุาภูล

อาจารย์ชั้นเด็กเล็ก

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(ฝ่ายประถม)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ไสยวรรณ

อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและ

การสอน คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

อาจารย์ สันติศักดิ์ ผาผาย

อาจารย์โรงเรียนอนุบาลวังมั่ง

จังหวัดสระบุรี

2. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงรูปแบบการเขียนแผนการจัดกิจกรรม การเลือกหัวข้อควรเลือกจากความสนใจของเด็ก การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก

3. นำแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาของการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง การจัดกลุ่มเด็กมีทั้งการจัดตามความสนใจของเด็กและครูเป็นผู้จัดให้

ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญาในเนื้อหา ลักษณะของพหุปัญญาแต่ละด้าน
2. ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถทางพหุปัญญา
3. สร้างแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงความสามารถด้านต่างๆ ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน จำนวน 33 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อนักเรียนแสดงความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านโดยไม่มีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อนักเรียนแสดงความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านโดยมีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อนักเรียนไม่แสดงความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้าน

ขั้นตอนในการหาคุณภาพแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

1. นำแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ ข้าราชการบำนาญ

ดร.จากรุวรรณ ศิลปะรัตน์

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลจากรุวรรณ

รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี

อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความสอดคล้อง ดังนี้

มีความเห็นว่า สอดคล้องกัน กำหนดคะแนนเป็น +1

มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจ กำหนดคะแนนเป็น 0

มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้องกัน กำหนดคะแนนเป็น -1

2. นำแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงการใช้ภาษาให้สื่อความหมายยิ่งขึ้น แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างความสามารถทางพหุปัญญากับจุดประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 89)

3. นำแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนกลุ่มที่ใช้ในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ จำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นในการใช้แบบประเมินของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (RAI : Rater Agreement Indexes) (Burry – Stock; & others.1996 : 256) ของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

ขั้นตอนในการสร้างคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

2. สร้างคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

ขั้นตอนในการหาคุณภาพคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

1. นำคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้ข้อความ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับขั้นตอนในการหาคุณภาพของแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

2. นำคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงการใช้ภาษาในการสื่อความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และระบุจำนวนครั้งและระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินให้ชัดเจน

3. นำคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 71 – 72) ตามตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย

	T_1	X	T_2
เมื่อ	T_1	คือ	การทดสอบก่อนการทดลอง
	X	คือ	การดำเนินการทดลอง
	T_2	คือ	การทดสอบหลังการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง โดยมีแผนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยปรึกษาเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ประเมินความสามารถทางพหุปัญญาก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ในกิจกรรมในวงกลมตั้งแต่เวลา 09.00 – 10.00 น. โดยใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา
3. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในกิจกรรมในวงกลมช่วงสรุปกิจกรรมตั้งแต่เวลา 09.40 – 10.00 น. เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
4. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาหลังการทดลอง (Posttest) ในกิจกรรมในวงกลมตั้งแต่เวลา 09.00 – 10.00 น.
5. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองมาหาค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถทางพหุปัญญาแต่ละด้าน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.00 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง
 - คะแนนเฉลี่ย 0.50 – 1.49 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.49 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับต่ำ
6. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาความเชื่อมั่นของการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกตโดยใช้สูตร RAI (Burry – Stock; others. 1996 : 256) ดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N |R_{1kn} - R_{2kn}|}{KN(I-1)}$$

เมื่อ	R_{1kn}	แทน	ผลการสังเกตของผู้สังเกตคนที่ 1
	R_{2kn}	แทน	ผลการสังเกตของผู้สังเกตคนที่ 2
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	K	แทน	จำนวนพฤติกรรมย่อย
	I	แทน	จำนวนช่วงคะแนน

- 2.2 หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา โดยใช้สูตร IOC (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 89) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{X}_d$	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
S_d	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน T – distribution
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
2. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
3. แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
4. การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ในแต่ละด้าน

1. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถแสดงผลได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความสามารถทางพหุปัญญา	N	ก่อนการทดลอง		ระดับความสามารถทางพหุปัญญา	อันดับของความสามารถทางพหุปัญญา
		$\bar{X}$	S		
ภาษา	15	1.25	.76	ปานกลาง	7
ตรรกะและคณิตศาสตร์	15	1.31	.75	ปานกลาง	3
มิติ	15	1.30	.79	ปานกลาง	4
ร่างกายและการเคลื่อนไหว	15	1.22	.78	ปานกลาง	8
ดนตรี	15	1.33	.71	ปานกลาง	2
ความเข้าใจระหว่างบุคคล	15	1.28	.69	ปานกลาง	5
ความเข้าใจตนเอง	15	1.27	.73	ปานกลาง	6
ธรรมชาติ	15	1.40	.34	ปานกลาง	1
รวม	15	1.30	.69	ปานกลาง	

จากตาราง 4 พบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาโดยรวมของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสามารถด้านธรรมชาติสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านดนตรี ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติ ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านภาษา ตามลำดับ และมีความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวเป็นอันดับสุดท้าย

2. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความสามารถทางพหุปัญญาหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถแสดงผลได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความสามารถทางพหุปัญญา	N	หลังการทดลอง		ระดับความสามารถทางพหุปัญญา	อันดับของความสามารถทางพหุปัญญา
		$\bar{X}$	S		
ภาษา	15	1.84	.37	สูง	5
ตรรกะและคณิตศาสตร์	15	1.84	.37	สูง	5
มิติ	15	1.87	.34	สูง	1
ร่างกายและการเคลื่อนไหว	15	1.85	.36	สูง	3
ดนตรี	15	1.82	.39	สูง	8
ความเข้าใจระหว่างบุคคล	15	1.83	.38	สูง	7
ความเข้าใจตนเอง	15	1.85	.36	สูง	3
ธรรมชาติ	15	1.87	.34	สูง	1
รวม	15	1.85	.36	สูง	

จากตาราง 5 พบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาโดยรวมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยมีความสามารถด้านมิติและด้านธรรมชาติสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ตามลำดับ และและมีความสามารถด้านดนตรีเป็นอันดับสุดท้าย

3. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ จำแนกตามความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านและระดับความสามารถทางพหุปัญญา

ความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ จำแนกตามความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านและระดับความสามารถทางพหุปัญญา สามารถแสดงผลได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 ความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

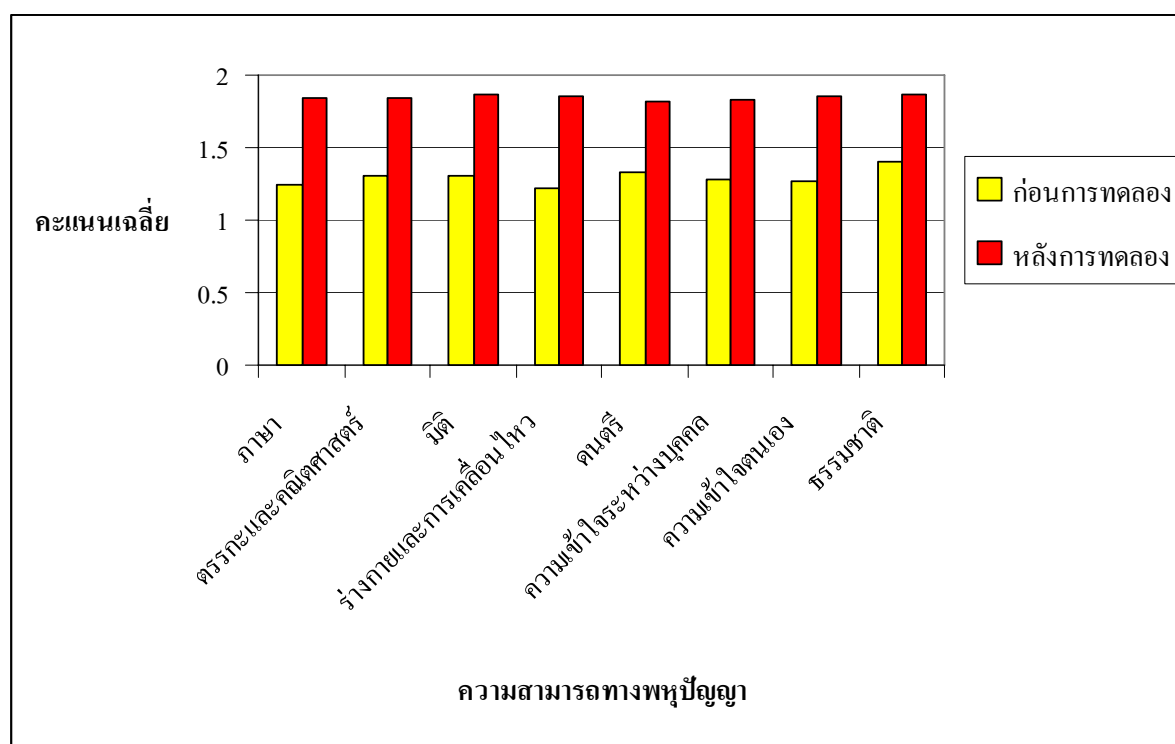
จำแนกตามความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านและระดับความสามารถทางพหุปัญญา

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวน	ระดับความสามารถทางพหุปัญญาก่อนการทดลอง			ระดับความสามารถทางพหุปัญญาหลังการทดลอง		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
ภาษา	จำนวน	-	13	2	-	2	13
	ร้อยละ	-	86.67	13.33	-	13.33	86.67
ตรรกะและคณิตศาสตร์	จำนวน	-	13	2	-	-	15
	ร้อยละ	-	86.67	13.33	-	-	100.00
มิติ	จำนวน	-	15	-	-	-	15
	ร้อยละ	-	100.00	-	-	-	100.00
ร่างกายและการเคลื่อนไหว	จำนวน	-	14	1	-	-	15
	ร้อยละ	-	93.33	6.67	-	-	100.00
ดนตรี	จำนวน	-	11	4	-	-	15
	ร้อยละ	-	73.33	26.67	-	-	100.00
ความเข้าใจระหว่างบุคคล	จำนวน	-	14	1	-	-	15
	ร้อยละ	-	93.33	6.67	-	-	100.00
ความเข้าใจตนเอง	จำนวน	-	15	-	-	-	15
	ร้อยละ	-	100.00	-	-	-	100.00
ธรรมชาติ	จำนวน	-	12	3	-	-	15
	ร้อยละ	-	80.00	20.00	-	-	100.00
รวม	จำนวน	-	13	2	-	2	13
	ร้อยละ	-	86.67	13.33	-	13.33	86.67

จากตาราง 6 ความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ นักเรียนร้อยละ 86.67 มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง และมีนักเรียนเพียงร้อยละ 13.33 ที่มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง แต่หลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ นักเรียนร้อยละ 86.67 มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง และมีนักเรียนเพียงร้อยละ 13.33 เท่านั้นที่มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง

4. แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถแสดงการเปลี่ยนแปลงของความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

จากภาพประกอบ 1 พบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

5. การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ในแต่ละด้าน

ผลจากการนำข้อมูลความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถนำเสนอได้ดังตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความสามารถทางพหุปัญญา	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		$\bar{X}_d$	S_d	t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S			
ภาษา	1.25	.76	1.84	.37	0.59	0.39	5.86**
ตรรกะและคณิตศาสตร์	1.31	.75	1.84	.37	0.53	0.38	5.40**
มิติ	1.30	.79	1.87	.34	0.57	0.45	4.91**
ร่างกายและการเคลื่อนไหว	1.22	.78	1.85	.36	0.63	0.42	5.81**
ดนตรี	1.33	.71	1.82	.39	0.49	0.32	5.93**
ความเข้าใจระหว่างบุคคล	1.28	.69	1.83	.38	0.55	0.31	6.87**
ความเข้าใจตนเอง	1.27	.73	1.85	.36	0.58	0.37	6.07**
ธรรมชาติ	1.40	.64	1.87	.34	0.47	0.30	6.07**
รวม	1.30	.69	1.85	.36	0.55	0.33	6.45**

จากตาราง 7 พบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาโดยรวมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับครู พ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ในการพิจารณาเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนการวิจัยและผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

สมมติฐานการวิจัย

หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
2. แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา
3. คู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง โดยมีแผนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยปรึกษาเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ประเมินความสามารถทางพหุปัญญาก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ในกิจกรรมในวงกลมตั้งแต่เวลา 09.30 – 10.15 น. โดยใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา
3. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในกิจกรรมในวงกลมช่วงสรุปกิจกรรมตั้งแต่เวลา 09.30 – 10.15 น. เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
4. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาหลังการทดลอง (Posttest) ในกิจกรรมในวงกลมตั้งแต่เวลา 09.30 – 10.15 น.
5. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการทดลองมาหาค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถทางพหุปัญญาแต่ละด้าน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลคะแนนเฉลี่ยดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.00 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง
 - คะแนนเฉลี่ย 0.50 – 1.49 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.49 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับต่ำ
6. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.33 – 100 มีความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับสูง โดยเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.67 – 100 มีความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง
3. ความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง และภายหลังได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง ซึ่งพบว่าความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้น ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ว่า

1. ในช่วงการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยได้ โดยเด็กมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติและด้านธรรมชาติสูงที่สุดคือ รองลงมาคือ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ด้านดนตรี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขณะที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรม

การทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนและการดำเนินกิจกรรม ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมนิทาน ขั้นที่ 2 ขั้นผลิตนิทาน ขั้นที่ 3 ขั้นใช้หนังสือ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์จริงด้วยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้เรียนรู้โดยสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย โดยการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและครู โดยคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็ก เด็กได้มีโอกาสใช้และฝึกฝนทักษะต่างๆ ในการเรียนรู้ได้ใช้ปัญญาในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา คือ เด็กได้มีโอกาสพัฒนาพหุปัญญาในด้านต่างๆ เช่น ด้านภาษาเด็กได้สื่อสารโต้ตอบกับผู้อื่น ได้นำเสนอผลงาน ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์เด็กได้คาดคะเนจำนวนสิ่งของจากนิทาน ได้เปรียบเทียบและจัดหมวดหมู่สิ่งของ นับจำนวนสิ่งของ สัตว์ และจำนวนตัวละครในนิทาน ด้านมิติเด็กปฐมวัยได้เรียนรู้รูปร่างลักษณะของสิ่งต่างๆ ในนิทาน และได้วาดภาพประกอบนิทาน เด็กเรียนรู้การลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง และสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้อง ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวเด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายได้ใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนอย่างประสานสัมพันธ์ในการได้ลงมือทำงานต่างๆ ด้วยตนเอง การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง และการเคลื่อนไหวร่างกายขณะแสดงบทบาทสมมติ ด้านดนตรีเด็กปฐมวัยสนุกสนานกับการร้องเพลง การแต่งเพลงตามเนื้อเรื่องนิทาน การฟังจังหวะ และทำนองของเพลง ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการระดมความคิดในกลุ่มก่อนลงมือผลิตหนังสือ ด้านความเข้าใจตนเองเด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่เกิดความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน การแสดงบทบาทสมมติเด็กได้เลือกตัวแสดงที่ตนเองชอบ เช่น ในหน่วยสัตว์เด็กสามารถเลือกแสดงเป็นสัตว์ที่ตนเองชอบได้ ด้านธรรมชาติเด็กได้สัมผัสธรรมชาติจากการทดลอง การเรียนรู้การเจริญเติบโตของ พืช และสัตว์ โดยการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2. การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น ดังนี้

2.1 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา จากการศึกษาพบว่าในระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขณะที่เด็กปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยได้มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารโต้ตอบกับผู้อื่น เช่น การพูดคุยสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนและครู ได้ฝึกเขียนคำหรือข้อความสั้นๆ เพื่อตั้งชื่อนิทานหรือแต่งนิทาน ได้ใช้ภาษาในการนำเสนอผลงาน โดยการเล่าเรื่อง การอ่านจากภาพ การอ่านเรื่องราวในนิทาน ในการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมนิทาน ขั้นที่ 2 ขั้นผลิต

นิทาน ชั้นที่ 3 ขึ้นหนังสือ โดยทั้ง 3 ชั้นผู้วิจัยได้นำกระบวนการกลุ่มมาใช้ทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างกัน ได้อภิปราย ได้กระทำ ได้แสดงออก ได้เรียนรู้บทบาทการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี เช่น การฟังนิทานที่ครูเล่า การฟังการนำเสนอผลงานของเพื่อน แต่ละกลุ่ม การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน โดยในขั้นเตรียมนิทานเด็กต้องสรุปเนื้อหาในนิทานให้สอดคล้องกับหน่วยที่เรียน เด็กทุกคนจะต้องหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่นการอ่านหนังสือในห้องสมุด มุมหนังสือ การสำรวจสภาพแวดล้อมต่างๆในโรงเรียน จากนั้นครูจัดให้มีการนำเสนอ แสดงความคิดเห็นและต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เรื่องราวที่ทุกคนนำเสนอให้สอดคล้องกัน และปรับแต่งเป็นนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ (2545 : 21) กล่าวถึง การเรียนรู้ภาษาว่าการที่จะให้สมองเด็กพัฒนาและเรียนรู้ภาษาได้อย่างเต็มที่ จำเป็นต้องให้เด็กได้มีโอกาสพูด และฟังคนอื่นพูด ซึ่งสอดคล้องกับ อารี สัณห์วี (2543 : 8) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยว่า ควรจะเกิดจากประสบการณ์ตรงโดยลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง (Learning by doing) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี คำแหง (2547 : 69-70) ได้ทำการศึกษาในเรื่องความสามารถทางด้านภาษาของเด็กอายุ 3-5 ปี พบว่า การที่เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางภาษาที่สูงขึ้น ต้องผ่านการปฏิบัติกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้ยังพบว่ากิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถทางด้านภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเด็กได้เรียนรู้ผ่านทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์ และคณาพร คมสัน (2544 : 8-30) ได้อธิบายลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษา คือ ชอบฟังและโต้ตอบกับการพูดในรูปแบบต่างๆ ชอบเลียนแบบเสียง ภาษา การอ่านและการเขียนของผู้อื่น เรียนโดยผ่านทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน และการอภิปราย ใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ในการจดจำ การสื่อสาร การอภิปราย การอธิบาย การชักจูง การสร้างความรู้ใหม่ การสร้าง ความหมายใหม่ และสะท้อนให้ผู้อื่นเข้าใจธรรมชาติของภาษา มีความพยายามที่จะฝึกฝนภาษาของตนให้เกิดความชำนาญ

2.2 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ จากการศึกษาพบว่าในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยได้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กมีโอกาได้เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่/ประเภท ของสิ่งของ จากรูปร่าง รูปทรง จำนวน ขนาด สี พื้นผิว มีโอกาสคิดคำนวณและคาดคะเนง่าย ๆ ซึ่งเด็กปฐมวัยต้องใช้ทักษะในการคิดแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเอง เช่น การจัดประเภทหมวดหมู่ยานพาหนะ การเรียงลำดับขนาดรถชนิดต่างๆ ในหน่วยยานพาหนะ การนับจำนวนตัวละครในนิทาน และในขณะที่ทำกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่นั้น เด็ก

จะพบปัญหาที่หลากหลาย เช่น ครูกำหนดหน่วยให้เด็กแล้วให้เด็กแก้ปัญหาโดยการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองเพื่อใช้ผลิตหนังสือ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับ สุปราณี ไกรวัฒนุสสรณ์ และคณาพร คมสัน (2544 : 9 – 33) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ไว้ว่าสามารถทำได้โดย ฝึกจัดกลุ่มสิ่งของโดยให้หาเหตุผลที่จัดหมวดหมู่ของสิ่งนั้น เช่น ดูจากขนาด รูปร่าง สี ประโยชน์สอย เป็นต้น เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักการเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป ฝึกให้นักเรียนรู้จักการสังเกตและการสืบค้นติดตาม จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการพัฒนาความสามารถในการใช้เหตุผล/การคิดคำนวณและสอดคล้องกับ สุนทร โคตรบรรเทา (2548 : 1 – 23) ได้กล่าวถึงการแสดงออกของบุคคลที่มีความสามารถทางพหุปัญญาในด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ไว้ว่า ต้องรู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ดำเนินกระบวนการด้วยเหตุและผลที่ง่ายและเป็นรูปธรรม มีความสามารถเชื่อมโยงการคิดคำนวณกับกิจกรรมการแก้ปัญหา คิดได้อย่างมีเหตุผลหรือคิดอย่างมีตรรกะ และมีความสามารถในการพัฒนาแบบแผนการคิดและรู้จักการนำออกมาใช้ที่หลากหลาย

2.3 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ จากการศึกษพบว่าในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กได้แสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจโดยการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ในสิ่งที่ได้เรียนรู้มา การวาดภาพประกอบนิทานในหนังสือเล่มใหญ่ ได้ถ่ายทอดลักษณะและทิศทางของวัตถุรูปทรงต่างๆ โดยการวาดภาพ การเล่าเรื่อง การบรรยาย การระบายสี การปั้น และการพับ เช่น การพับกระดาษเพื่อสร้างหนังสือเล่มใหญ่ ในหน่วยสัตว์ เด็กต้องพับสัตว์ชนิดเดียวกันหลายขนาด โดยไม่มีแบบ เด็กต้องเป็นผู้ออกแบบเอง และสาธิตการพับให้กับเพื่อนกลุ่มอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจน์ (2544 : 28) ที่กล่าวถึง การเรียนการสอนในเรื่องมิติสัมพันธ์ว่าต้องฝึกให้เด็กได้ใช้ความคิดเป็นภาพ เช่น การวาดภาพหรือการใช้ผังมโนภาพช่วยฝึกในการคิดโดยเมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมเด็กจะพัฒนาความสามารถทางมิติสัมพันธ์สูงขึ้น และสอดคล้องกับ สุปราณี ไกรวัฒนุสสรณ์ และคณาพร คมสัน (2544 : 9 – 33) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ ไว้ว่า ควรส่งเสริมให้เด็กได้พยายามที่จะแสดงออกถึงความคิดความรู้สึกโดยระบายสี ปั้น โดยจินตนาการที่แตกต่างกัน รูปแบบ รูปร่าง การออกแบบ และสี

2.4 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว จากการศึกษพบว่าในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าในขณะที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายได้ใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนอย่างประสานสัมพันธ์ โดยการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การประดิษฐ์ผลงาน การสร้างหนังสือเล่มใหญ่

การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ทำให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างสมดุล เช่น ในหน่วย วันเด็ก เด็กได้แสดงละครใบ้เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาในหนังสือเล่มใหญ่ เรื่องหนูเป็นเด็กดี ให้เพื่อนๆดู จากนั้นให้เพื่อนๆที่เป็นผู้ชมร่วมกันทายเรื่องราวที่เพื่อนแสดง ดังที่ เยาวพา เดชะคุปต์ (2540 : 35) ได้กล่าวว่า การเคลื่อนไหวร่างกายอิสระ ควรมีทั้งการเคลื่อนไหวคนเดียวและเป็นกลุ่ม และควรให้เด็กรู้จักส่วนต่างๆ ของร่างกาย พื้นที่ จังหวะ ทิศทาง และระดับการเคลื่อนไหว ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 : 35) ที่เสนอว่าการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเคลื่อนไหวร่างกาย ควรเน้นการใช้กล้ามเนื้อที่มีการปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ การเรียนรู้โดยการสัมผัส การกระทำ การใช้ภาษากาย เช่น ใช้ร่างกายพูดตอบ คือ การให้ผู้เรียนใช้อวัยวะในร่างกายเพื่อการสื่อสาร การแสดงท่าทาง แสดงละครใบ้ ใช้ร่างกายอุปกรณ์ในการเรียนรู้

2.5 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรี จากการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขณะที่เด็กปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมโดยผู้วิจัยใช้เพลงในขั้นนำเพื่อเข้าสู่เนื้อหา เด็กได้มีโอกาสแสดงออกอย่างเต็มที่ เกิดความสนุกสนานร่วมกับเพื่อนอย่างเหมาะสมกับวัย มีความสุขและความประทับใจกับประสบการณ์ที่ได้รับ ตลอดจนการกระโดดโลดเต้นตามจังหวะ เด็กปฐมวัยได้แสดงออกอย่างไม่เคอะเขิน และเกิดสนุกสนานกับการทำกิจกรรมมาก และในการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กมีการแต่งเพลงและเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงพร้อมคิดให้สอดคล้องกับเนื้อหาในนิทาน เช่น ในหน่วยยานพาหนะ เด็กร่วมกันแต่งเพลงประกอบและเคลื่อนไหวร่างกายให้เข้ากับเนื้อหาในเพลง ยกตัวอย่าง ทำท่าเครื่องบิน ทำท่ารถไฟ ฯลฯ ดังที่ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 115) ได้อธิบายไว้ว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็ก ไม่ว่าเด็กจะอยู่ที่ไหน หรือจะทำอะไร เด็กมักจะได้นั่งเพลงหรือดนตรีอยู่เสมอ ดังนั้นดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากและเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ทั้งหลาย ดนตรีจะมีส่วนในการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2.6 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล จากการศึกษาพบว่า ในช่วงการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจผู้อื่นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถด้านความเข้าใจผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมเป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้มีการร่วมมือกันทำงาน เปิดโอกาสให้เด็กลงมือปฏิบัติสร้างหนังสือเล่มใหญ่โดยการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันผลิตหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งเด็กสามารถเกิดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน โดยเด็กได้แสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของกับเพื่อนและแสดงความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม

การแบ่งปันสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ และการแสดงบทบาทสมมุติ เช่นในหน่วยปรากฏการณ์ธรรมชาติ เด็กได้ร่วมกันแสดงบทบาทสมมุติ ประกอบนิทานในหนังสือเล่มใหญ่ เรื่อง ฟ้าผ่าผ่านากลัว และการร่วมกันแต่งเพลงและเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงในหน่วย สัตว์ เด็กได้เลือกเป็นสัตว์ที่ตนเองชอบ มีการสร้างข้อตกลงระหว่างกลุ่ม ดังที่ อารี สัตนหวิ (2543 : 33) ได้อธิบายไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นวิธีการเรียนที่ให้ผู้เรียนทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ ทั้งทางด้านความรู้และทางด้านจิตใจช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเพื่อนๆ เคารพความคิดเห็นและความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับ ไวทนต์สกี (วัฒนา มัคคสมัน. 2539 : 19; อ้างอิงจาก Vygotsky. n.d.) เป็นแนวคิดที่สำคัญอีกแนวคิดหนึ่งที่กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เรียกว่า “Scaffolding” (จากหลักการของ Zone of Proximal Development ZPD) ที่เชื่อว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ได้ มีพัฒนาการทางสติปัญญาเกิดทัศนคติเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น เช่น ผู้ใหญ่ ครู และเพื่อน บุคคลเหล่านี้จะให้ข้อมูลสนับสนุนการเรียนรู้ Zone of Proximal Development (ZPD) ซึ่งเป็นสภาวะที่เด็กเผชิญกับปัญหาที่ท้าทาย เมื่อเด็กไม่สามารถคิดแก้ปัญหาได้โดยลำพัง การได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากผู้ใหญ่ หรือจากการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่าจะทำให้เด็กสามารถแก้ปัญหาได้และเกิดการเรียนรู้ขึ้น

2.7 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง จากการศึกษาพบว่า ในช่วงการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัยได้ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมที่让孩子ทำนั้นสามารถดึงดูดความสนใจของเด็ก เด็กได้มีโอกาสเลือกตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระในการเลือกเรื่องที่ตนเองต้องการเรียนรู้ มีการนำเสนอผลงาน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ส่งผลให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากการที่เด็กได้ทำงานศิลปะสร้างสรรค์ การทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างเต็มที่และได้นำเสนอผลงานของตน โดยครูจะเป็นผู้สนับสนุน แนะนำ และให้กำลังใจ เช่นในหน่วยสัตว์ เด็กได้เสนอประเภทสัตว์ที่ต้องการเรียนรู้ โดยแบ่งตามความสนใจของกลุ่มพร้อมให้เหตุผลประกอบ ทำให้ได้หนังสือเล่มใหญ่แบ่งตามประเภทของสัตว์ เช่น เรื่อง สัตว์น้ำเด่นระบำ สิงโตเจ้าป่า แมลงเต่าทองจอมหิว นกน้อยหาเพื่อน และการเกิดของกบ ซึ่งตามทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ เชื่อว่าทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภูมิใจในตนเอง และต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่นในความสำเร็จของตน ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะทำให้นักบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองไม่เพียงพอหรือถูกขัดขวาง ก็จะทำให้บุคคลรู้สึกว่ตนเองด้อยค่า

และเสียความภูมิใจในตนเอง (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2541 : 158 – 162) ซึ่งสอดคล้องกับ อารี สันทนต์ (2543 : 23) ที่กล่าวว่า นักเรียนควรมีโอกาสได้พูดคุยกับผู้อื่นจากการเรียนแบบกลุ่มเนื่องจากเด็กแต่ละคนจะมีพหุปัญญาด้านความเข้าใจผู้อื่นแตกต่างกัน

2.8 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติ จากการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมธรรมชาติ เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้การเจริญเติบโตของสัตว์และพืช สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวเด็ก เด็กปฐมวัยได้รับการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติที่เด็กเรียนรู้จากนิทาน รวมทั้งรู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมได้โดยการดูแลรักษา ไม่เด็ดหรือดึง หรือทำลายให้เกิดความเสียหาย โดยในหน่วยพืช เด็กได้ศึกษาการเจริญเติบโตของพืช การคายน้ำ โดยการทดลอง การเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพืชจากครู การหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และถ่ายทอดสิ่งที่เรียนรู้ผ่านการทำหนังสือเล่มใหญ่ ทำให้ได้เรื่องราวตามความเข้าใจของเด็ก สอดคล้องกับ สุปราณี ไกรวัฒนุสสรณ์ และคนาพร คมสัน (2544 : 9 – 33) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติไว้ว่า ควรส่งเสริมให้มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง ทั้งวงจรชีวิต สภาพปัจจุบัน การดูแลให้คงอยู่ และการทำให้ธรรมชาติที่เสียหายหมดไป สามารถคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเงื่อนไขต่างๆ เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545 : 36) ได้อธิบายไว้ว่า การปลูกฝังเด็กให้รักสิ่งแวดล้อม ควรให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงให้เด็กได้พบเห็นความเป็นไปของสิ่งที่ศึกษาในลักษณะต่างๆ ของธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมโดยตรงด้วยระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัส ได้กลิ่น และได้ลิ้มรสเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองและฝึกปฏิบัติจริง การให้เด็กเรียนรู้ความซาบซึ้งในเรื่องใดเรื่องหนึ่งควรให้เด็กเรียนโดยผ่านกระบวนการปฏิบัติจริง เรียนรู้จากของจริง ทดลองจริงกับสิ่งนั้นๆ การที่เด็กได้สัมผัสเด็กจะเกิดการมีส่วนร่วมที่สุด เด็กเกิดความเข้าใจ ความคิดรวบยอดของการให้เด็กได้ประพจน์ปฏิบัติจริงต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงด้วยการกระทำซ้ำๆ จนเกิดเป็นทักษะหรือนิสัยที่ถือเป็นกิจปฏิบัติ เด็กจะเกิดการรับรู้และความรู้สึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยผ่านการลงมือปฏิบัติจริง
2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม

3. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กจึงได้เรียนรู้และพัฒนาพหุปัญญาในทุกด้านอย่างเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ทำให้เด็กเกิดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. เมื่อทำหนังสือเล่มใหญ่เสร็จสมบูรณ์แล้วเด็กสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้าน เป็นต้น
2. การศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เช่น รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดไฮ/สโคป รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น
3. การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เพื่อการเรียนรู้ที่มีผลต่อความสามารถด้านอื่นๆ เช่น การคิดวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา ความตระหนักรู้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดทำแผนการสอนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ครูควรเขียนแผนให้เอื้อต่อพฤติกรรมทางพหุปัญญาทุกด้าน โดยแผนการสอนในแต่ละกิจกรรมควรกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประเด็นที่ใช้ในการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้าน ซึ่งจะสามารถสังเกตได้ครบทั้ง 8 ด้าน
2. การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ควรส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากที่สุด เพื่อให้การพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านมีความคงทน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ขจิตพรณ ทองคำ. (2537). *การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญจิรา ภูสังข์. (2547). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรภรณ์ วสุวัต. (2540). *การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามความคิดความสามัคคีโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์; และ บังอร เสรีรัตน์. (2543). *รายงานผลการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาพหุปัญญา*. กรุงเทพฯ: สำนักโครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2529). *การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศนา เขมมณี. (2535). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ: หน่วยปฏิบัติการวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพเนตร บวรธรรม. (2545). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บังอร เสรีรัตน์. (2544). *เก่งหลากหลาย แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพหุปัญญา*. ม.ป.พ.
- บันลือ พฤษะวัน. (2543). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2526). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. (2530). *ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พัฒนา ชัยพงศ์. (2530,กรกฎาคม). “อนุบาลศึกษา : สอนอะไร สอนอย่างไร,” *รักลูก*. 5(54) : 112 – 115.

_____. (ม.ป.ป.). “การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย,” ใน *เอกสารชุดอบรมบุคลากรก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 2*. ม.ป.ท.

พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์. (2548). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2527). *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 11*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.

_____. (2544). *เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย” ณ หอประชุมโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ระหว่างวันที่ 18 – 20 เมษายน 2544*.

รัชณี รัตน. (2533). *ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2546). *สร้างลูกอัจฉริยะในสหัสวรรษใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันสร้างสรรค์ศักยภาพสมอง ศรีเอทีพี เบน.

ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม. (2519). *พัฒนาการทางภาษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บรรณกิจเทรตติ้ง.

สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว. (2541). *ทักษะทางภาษาเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมดุลเล่มใหญ่*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สันติศักดิ์ ผาผาย. (2546). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2548). *ทฤษฎีพหุปัญญา : Theory of Multiple Intelligence*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

- สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์ และคณะ. (2544). รายงานการวิจัยการศึกษามูลการสอน
ภาษาอังกฤษตามทฤษฎีปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรม
สามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการวิจัยการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
กรุงเทพฯ: พรึกหวนกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2536). กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กอนุบาล (กิจกรรมใน
วงกลม). กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2533). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา.
กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์พรินต์.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อนุমানราชธน, พระยา. (2517). นิรุกติศาสตร์. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา.
- อารี สันหนวี. (2537). นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- Burly – Stock, J. ; & others. (1996, April). “Rater Agreement Indexes for Performance
Assessment,” *Education and Psychological Measurement*. 56(2) : 256.
- Emerita, J.M. (1999). *Early Childhood Experiences in Language Arts*. San Jose City
College : Delmar Publishing.
- Essa, E. (1996). *Introduction to Early Childhood Education*. 2nd ed. Albany : Delmar
Publishing.
- Honig, A.S. (1982). “Language environment for young children,” *Young Children*.
- Hurlock, E.B. (1978). *Child Development*. New York : McGraw-Hill Book.
- Saussure, F.D. (1959). *Course in General Linguistics*. New York : McGraw-Hill Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

หลักการและเหตุผล

การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้นควรจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก คำนึงถึงตัวเด็กเป็นหลัก จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ “กระทำ” เพื่อส่งเสริมพัฒนาทุกด้าน ควรเลือกประสบการณ์ที่ใกล้ตัวเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมของเด็ก อีกทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล เพราะเมื่อเด็กมีความสนใจก็จะตั้งใจทำกิจกรรมและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ยิ่งไปกว่านั้นควรจัดประสบการณ์ให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ในหลายรูปแบบ เช่น การปฏิบัติการทดลอง การนำไปทัศนศึกษา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นเป็นกลุ่มและเดี่ยว ซึ่งเด็กแต่ละคนอาจมีวิธีการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้การจัดหน่วยประสบการณ์ให้กับเด็กนิยมจัดในรูปของกิจกรรมต่างๆ คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง และเกมการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาให้กับเด็กได้มากกว่ากิจกรรมอื่นๆ โดยวิธีดำเนินกิจกรรมประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสรุปเนื้อหาจากการทำกิจกรรมต่างๆ เนื่องจาก การสร้างหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้จินตนาการ ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ้อยแถลงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ความคิดให้เพื่อนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และเกิดความสนุกสนาน เด็กจะเกิดความคิดรวบยอด (Concept) ในสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสรุปกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการสร้างหนังสือเล่มใหญ่ เพราะหลังจากที่ครูและเด็กช่วยกันอ่านข้อความที่ประกอบด้วยภาพและสัญลักษณ์ เข้าแล้วเข้าเล่าจะช่วยให้เด็กตั้งชื่อเรื่องที่ได้มีการตกลงกัน ซึ่งเป็นการรวบรวมความคิด ถ้อยแถลงประสบการณ์ซึ่งกันและกัน รู้จักการสังเกต ได้รู้จักคำศัพท์ต่างๆ สามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพและสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นได้ หนังสือเล่มใหญ่จะมีขนาดและรูปร่างใหญ่ ซึ่งเด็กสามารถมองเห็นรูปภาพ สัญลักษณ์ ตัวหนังสือ อย่างชัดเจน และสามารถอ่านพร้อมๆ กันได้ทั้งกลุ่มใหญ่และเป็นรายบุคคล ตลอดจนในหนังสือเล่มใหญ่จะเว้นที่แต่ละตอนให้เด็กฉีก ตัด ปะติดรูป หรือวาดภาพประกอบข้อความตามความสนใจของเด็กโดยใช้วัสดุที่คุ้นเคยและใกล้ตัวเด็ก มีทั้งของจริง ของจำลอง รูปภาพ รูปลอก (สติ๊กเกอร์) เพื่อฝึกการใช้กล้ามเนื้อและตาให้สัมพันธ์กัน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการทำกิจกรรม อีกประการหนึ่งการใช้วัสดุที่เด็กคุ้นเคยและพบเห็นในชีวิตประจำวันจะช่วยกระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้นและสนุกสนานในการทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนอย่างบูรณาการ ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นเครื่องมือที่สื่อสารทั้งความรู้สึกส่วนตัวและความรู้ของเด็ก กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และการฟังพซึ่งกันและกัน ให้โอกาสเด็กได้ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเองอย่างอิสระจนประสบความสำเร็จ และส่งเสริมเด็กได้พัฒนาความคิดของตนได้เต็มตามศักยภาพ เป็นผู้รอบรู้ และมีความสามารถหลากหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมอย่างยิ่งแนวทางหนึ่งในการนำมาใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่เด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

หลักการจัดกิจกรรม

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ดำเนินการในช่วงการสรุปเนื้อหาและสาระความรู้จากการทำกิจกรรมในวงกลม เวลา 09.30 – 10.15 น. ของทุกวัน เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ละ 3 วันๆ ละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

2. กำหนดหน่วยการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ได้จัดกิจกรรมจำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

- สัปดาห์ที่ 1 หน่วย วันปีใหม่
- สัปดาห์ที่ 2 หน่วย วันเด็กแห่งชาติ
- สัปดาห์ที่ 3 หน่วย การคมนาคม
- สัปดาห์ที่ 4 หน่วย สัตว์
- สัปดาห์ที่ 5 หน่วย สัตว์ 2
- สัปดาห์ที่ 6 หน่วย ฤดูกาล
- สัปดาห์ที่ 7 หน่วย ปรากฏการณ์ธรรมชาติ
- สัปดาห์ที่ 8 หน่วย พืช

3. แนวทางการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เป็นการเขียนเรื่องลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ โดยมีครูทำหน้าที่คอยซักถามและช่วยเขียนข้อความหรือเรื่องราวตามคำพูดของเด็ก ก่อนเขียนครูจะถามเด็กก่อนเสมอว่าจะเขียนอะไรต่อไป อย่างไร ขณะที่เขียนครูจะอ่านคำทุกคำไปพร้อมๆ กับเด็กทุกครั้ง ในขั้นตอนที่ครูเขียนแล้วนั้นจะเว้นที่ในแต่ละตอนให้เด็กวาดภาพ ประภาพ ลอกรูปประกอบข้อความหรือเรื่องนั้นๆ เมื่อข้อความที่ลำดับด้วยภาพ สัญลักษณ์ และคำที่ครูเขียนเรียบร้อยแล้วครูกับเด็กก็จะอ่านซ้ำพร้อมๆ กันอีกครั้ง โดยมีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ดังนี้

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละประมาณ 4 – 5 คน สำหรับในขั้นต้นๆ นักเรียนยังเขียนเองไม่ได้ หรือยังเขียนไม่ค่อยดีนัก ครูควรเขียนเรื่องโดยลอกประโยคต่างๆ จากเรื่องที่นักเรียนเล่าลงในกระดาษขนาดใหญ่พอที่จะใช้ทำหนังสือเล่มใหญ่เพื่อเป็นแหล่งในการเรียนรู้ของกลุ่มและนำมาอ่านหน้าชั้นเรียน ให้นักเรียนในชั้นอ่านและเห็นได้ชัดเจน
2. ครูควรตกลงกับนักเรียนว่า จะให้ครูเขียนหน้าใด วาดรูปใด ครูจะเว้นที่ให้นักเรียนวาดภาพประกอบ ปะ ติต รูปภาพหรือสติ๊กเกอร์ในแต่ละตอนของเรื่อง และให้นักเรียนวาดภาพไปตามแต่จะตกลงกันในกลุ่มของนักเรียนเอง
3. ครูควรเอาน้ำกระดาษที่เขียนแล้วแบ่งให้นักเรียนผลัดกันอ่านในกลุ่มเสียก่อน จากนั้นจึงแบ่งงานให้นักเรียนทุกคนได้วาดภาพประกอบ ปะ ติต รูปภาพหรือสติ๊กเกอร์ ตามเรื่องหรือจินตนาการของนักเรียน ครูควรลอกเรื่องเขียนไว้หลายๆ ชุด เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทำอย่างทั่วถึง เมื่อนักเรียนวาดภาพประกอบ ปะ ติต รูปภาพหรือสติ๊กเกอร์เสร็จแล้วและช่วยกันอ่านเรื่องภายในกลุ่มของตนเรียบร้อยแล้ว จึงให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ของตน ทั้งกลุ่มไว้ด้านหลังปก จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมผลงานโดยเรียงหน้ากระดาษหนังสือเล่มใหญ่ของตนให้เรียบร้อย แล้วนำไปให้ครูช่วยเย็บปกและหุ้มปกด้วยกระดาษาวเพื่อให้งทนพอที่จะใช้ได้นานๆ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำหนังสือเล่มใหญ่ของตนออกมาแสดง โดยช่วยกันอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้น นักเรียนจะสนุกสนานในการอ่าน ฟัง เพราะได้เห็นผลงานที่ตนได้ออกมาวาดภาพประกอบเรื่องนั้นๆ

การทำหนังสือเล่มใหญ่ มีอุปกรณ์ที่จำเป็นดังต่อไปนี้

1. กระดาษแผ่นใหญ่ ราคาไม่ต้องแพง นำมาตัดเข้าให้พอดีกับขนาดที่ต้องการ
2. กระดาษวาดเขียนสำหรับทำปก หรือกระดาษชนิดอื่นๆ ที่สามารถนำมาทำปกได้ ควรให้มีขนาดใหญ่กว่ากระดาษที่ใช้เขียนด้านใน
3. กาวหรือแปะเปียก

4. กรรไกร
5. ดินสอสี สีเทียน ฯลฯ (จะใช้ชนิดใดก็ได้)
6. ที่เย็บกระดาษ
7. สติกเกอร์รูปตัวอักษร (ไม่จำเป็นต้องใช้ ถ้าหาไม่ได้หรือไม่มี)
8. มีดตัดกระดาษคุณภาพดี (ให้ครูเป็นผู้ใช้เท่านั้น)
9. กระดาษขาว หรือกระดาษเทา
10. สีเมจิก (เฉพาะครูเป็นผู้ใช้เท่านั้น)

วิธีทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big books)

พับกระดาษที่จะใช้เขียนตามขนาดที่ต้องการ ตัดตามยาวเพื่อให้เป็น 2 หน้ากระดาษหรือจะตัดกระดาษเป็นหน้าเดียวตามขนาดที่ต้องการก็ได้ แต่ต้องเผื่อขอบไว้สำหรับเย็บเข้าเล่มให้ขอบเรียบร้อย เมื่อพับกระดาษเป็นคู่หรือเย็บกระดาษหน้าเดียวเป็นเล่ม ขอบของหนังสืออาจไม่เท่ากันหรือไม่สม่ำเสมอควรใช้กรรไกรเล็มปลายกระดาษให้เรียบร้อย

ตรวจสอบเรื่องและรูปภาพที่เขียนไว้ในขั้นตอนก่อน เพื่อให้นักเรียนลอกตามด้วยตัวบรรจงในระยะต้นๆ (แรกเรียนดึกยังเขียนไม่ได้ ครูจะเป็นผู้เขียนให้) และติดรูปหรือวาดภาพประกอบตามใจชอบ ครูควรช่วยนักเรียนโดยให้คำแนะนำและให้นักเรียนออกแบบหนังสือของตนเองอย่างเสรี ก่อนลงมือเขียนตัวหนังสือควรตีเส้นด้วยไม้บรรทัดไว้ก่อน เพื่อให้การเขียนของนักเรียนมีระเบียบและอ่านได้ง่าย ระหว่างบรรทัดควรเว้นช่องห่างประมาณ 3 เซนติเมตร ควรเหลือขอบไว้เผื่อการเย็บเล่มหรือเข้าปก

การทำปก ก่อนจะลงสีจริงควรใช้ดินสอเขียนตัวอักษรเพื่อไม่ให้เลอะเทอะ เมื่อนักเรียนเขียนหนังสือเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกแบบปกให้สะดุดตา และช่วยกันเขียนตกแต่งให้สวยงาม ลงสีตัวอักษร หรือใช้สติกเกอร์ตัวอักษรติดตกแต่งปกก็ได้

เมื่อทำปกเสร็จ นำปกมาเย็บเข้าเล่ม โดยเอากระดาษที่เขียนเรื่องและภาพประกอบซึ่งทำเสร็จเรียบร้อยแล้วไว้ข้างใน เย็บปกด้านนอกด้วยเครื่องมือเย็บกระดาษโดยกระดะยะที่จะเย็บให้เรียบร้อยประมาณ 3 ช่วง ตามแนวสันปก ถ้าจะทำปกในลักษณะเปิดขึ้นด้านบนก็ต้องเย็บหรือเข้าเล่มตรงกลางด้านบนโดยกระดะยะให้เปิดได้สะดวกและถาวร เมื่อเย็บเข้าปกเรียบร้อยแล้วใช้กระดาษขาวหุ้มสันปกให้เรียบร้อย ถ้าจะให้หนังสือมีความคงทนมากขึ้น อาจใช้พลาสติกชนิดบางใสปิดทับหน้ากระดาษที่เขียนในแต่ละหน้า

หมายเหตุ ในการทำหนังสือเล่มใหญ่ควรใช้วัสดุอุปกรณ์ที่อาจหาได้ง่ายเท่าที่จะทำได้ และประหยัดที่สุด ไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากและใช้เงินฟุ่มเฟือย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสนุกสนานในการทำงานร่วมกันและเห็นคุณค่าของงานที่ทำ เพื่อนำไปใช้เป็นแหล่งในการเรียนรู้เท่านั้น

การประเมินผล :

1. สังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียน ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม การเก็บของเข้าที่ การรู้จักแบ่งปันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้งานเสร็จลุล่วงไปด้วยดี
2. สังเกตภาพที่สื่อความหมายของเรื่องว่ามีความสอดคล้องกับเรื่องได้ดี

4. สื่อ อุปกรณ์

สื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เช่น ของจริง รูปภาพ หนังสือนิทาน เกม ซีดีเพลง และวีดิทัศน์ เป็นต้น

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง “วันขึ้นปีใหม่” โดยการทำหนังสือเล่มใหญ่

หน่วยเรื่อง : วันขึ้นปีใหม่

จุดประสงค์การเรียนรู้ : ภายหลังจากเรียนรู้เรื่อง “วันขึ้นปีใหม่” นักเรียนจะเกิดการพัฒนาความสามารถ

ทางพุทธิปัญญา 8 ด้าน ดังนี้

ด้านภาษา

1. นักเรียนบอกความเป็นมาและความสำคัญของ “วันขึ้นปีใหม่” ได้
2. นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่พบเห็นการจัดกิจกรรมใน “วันขึ้นปีใหม่” ได้

ด้านตรรกและคณิตศาสตร์

1. นักเรียนบอกจำนวนของขวัญที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับขนาดของขวัญที่กำหนดให้ได้

ด้านมิติ

1. นักเรียนประดิษฐ์การ์ดวันขึ้นปีใหม่ได้
2. นักเรียนวาดและแต่งนิทานเกี่ยวกับ “วันขึ้นปีใหม่” ได้
3. นักเรียนฉีกปะภาพกล่องของขวัญได้

ด้านร่างกาย

1. นักเรียนเคลื่อนไหวตามจินตนาการประกอบเพลงได้
2. นักเรียนใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับกล้ามเนื้อตาได้ด้วยการ
 - 2.1 ประดิษฐ์การ์ด “วันขึ้นปีใหม่”
 - 2.2 วาดและแต่งนิทานเกี่ยวกับ “วันขึ้นปีใหม่” เพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่
 - 2.3 ฉีกปะภาพกล่องของขวัญ

ด้านดนตรี

1. นักเรียนแสดงออกด้วยการร้องเพลง “สวัสดีปีใหม่”
2. นักเรียนแสดงออกด้วยการร้องเพลง “พรปีใหม่”

ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล

1. นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้
2. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยการร้องเพลง “สวัสดีปีใหม่”
3. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยการ
 - 3.1 ประดิษฐ์การ์ด “วันขึ้นปีใหม่”
 - 3.2 วาดและแต่งนิทานเกี่ยวกับ“วันขึ้นปีใหม่”เพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่
 - 3.3 นึกปะภาพกล่องของขวัญ

ด้านความเข้าใจตนเอง

1. นักเรียนประดิษฐ์การ์ดปีใหม่ตามความสนใจของตนเองได้
2. นักเรียนบอกกิจกรรมที่อยากทำในวันขึ้นปีใหม่

ด้านธรรมชาติ

1. นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนต่อการส่งเสริมความสุขของตนเองและผู้อื่นได้

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ : ใช้การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือเล่มใหญ่ โดยแบ่งเป็น 3
ขั้นตอน ได้แก่

1. ขึ้นเตรียมนิทาน
2. ขึ้นผลิตหนังสือเล่มใหญ่
3. ขึ้นใช้หนังสือเล่มใหญ่ กระบวนการทั้ง 3
ขั้นตอน รายละเอียดปรากฏในแผนการสอนประจำวัน

สื่อการเรียนรู้ : รายละเอียดปรากฏในแผนการสอนประจำวัน

แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือเล่มใหญ่

ลำดับที่	:	1
วันที่	:	1
เรื่อง	:	วันขึ้นปีใหม่
เนื้อหา	:	ความเป็นมาและความสำคัญของวันขึ้นปีใหม่

จุดประสงค์เพื่อพัฒนาพหุปัญญา

1. บอกได้ว่าวันที่ 1 มกราคม คือวันขึ้นปีใหม่
2. พัฒนาความสามารถทางภาษาในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
3. พัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
4. พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่
5. ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
6. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
7. พัฒนาพื้นฐานด้านดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ
8. ปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และมีความเป็นไทย

สื่อการสอน

1. คำคล้องจอง “ปีใหม่”
2. นิทานเกี่ยวกับ “วันขึ้นปีใหม่”
3. สีเทียน
4. เศษวัสดุ
5. กระดาษทำการ์ด
6. กาว
7. กรรไกร
8. ปากกาเคมี

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
3. สังเกตพฤติกรรมต่างๆในขณะที่ทำกิจกรรม

หมายเหตุ : ประเมินผลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

กิจกรรมการเรียนรู้	กิจกรรมพหุปัญญา	กิจกรรมตามพัฒนาการ
ขั้นการจัดกิจกรรมประกอบการเล่านิทาน - ครูสอนนักเรียนท่องคำคล้องจอง “ปีใหม่” - ครูเล่านิทานเรื่องวันขึ้นปีใหม่ให้นักเรียนฟัง - นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาและตอบคำถาม โดยครูใช้คำถามดังนี้ - ในนิทานพูดถึงอะไร - วันขึ้นปีใหม่ตรงกับวันที่เท่าไร - วันขึ้นปีใหม่นี้มีความสำคัญอย่างไร - นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่ - ครูแจกกระดาษการ์ดให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น จากนั้นให้นักเรียนออกแบบการ์ดปีใหม่ตามความสนใจของตนเอง	☐ ภาษา ☐ ตรรกะและคณิตศาสตร์ ☐ ความถนัดทางกาย ☐ ความเข้าใจตนเอง ☐ ความเข้าใจผู้อื่น ☐ มิติ ☐ ดนตรี ☐ ธรรมชาติ / สิ่งแวดล้อม	☐ พัฒนาการด้านร่างกาย ☐ พัฒนาการด้านอารมณ์ ☐ พัฒนาการด้านสังคม ☐ พัฒนาการด้านสติปัญญา

ภาคผนวก

1. คำคล้องจอง

ปีใหม่

(ศ.ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

ปีใหม่วันใหม่
 จิตใจสำราญ
 ครื้นเครงประสาน
 ทุกคนร่าเริง

แสงแดดสดใส
 นกน้อยร้องเพลง
 ดอกไม้แย้มบาน

แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือเล่มใหญ่

ลำดับที่	:	1
วันที่	:	2
เรื่อง	:	วันขึ้นปีใหม่
เนื้อหา	:	กิจกรรมที่ทำในวันขึ้นปีใหม่

จุดประสงค์เพื่อพัฒนาพหุปัญญา

1. ร้องเพลงปีใหม่และแต่งนิทานเกี่ยวกับวันขึ้นปีใหม่ได้
2. พัฒนาความสามารถทางภาษาในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
3. พัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
4. พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่
5. ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
6. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
7. พัฒนาพื้นฐานด้านดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ

สื่อการสอน

1. เพลงสวัสดีปีใหม่
2. กระดาษวาดเขียน
3. ปากกาเคมี
4. สีเทียน
5. เศษวัสดุ
6. กาว
7. กรรไกร

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
3. สังเกตพฤติกรรมต่างๆในขณะที่ทำกิจกรรม

หมายเหตุ : ประเมินผลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

กิจกรรมการเรียนรู้	กิจกรรมพหุปัญญา	กิจกรรมตามพัฒนาการ
ขั้นผลิตนิทาน 1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของวันขึ้นปีใหม่ 2. ครูสอนนักเรียนร้องเพลง “สวัสดีปีใหม่” พร้อมทำท่าทางประกอบเพลงตามจินตนาการ 3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงเนื้อหา นิทานวันขึ้นปีใหม่ อีกครั้ง พร้อมทั้งสนทนาลงถึงเนื้อหาในเพลง “สวัสดีปีใหม่” 4. แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่มๆละ 5 คน 5. แจกกระดาษวาดเขียนกลุ่มละ 1 แผ่น 6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแต่งนิทานเกี่ยวกับวันขึ้นปีใหม่ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเนื้อหาที่เขียนลงในนิทาน	☐ ภาษา ☐ ตรรกะและคณิตศาสตร์ ☐ ความถนัดทางกาย ☐ ความเข้าใจตนเอง ☐ ความเข้าใจผู้อื่น ☐ มิติ ☐ ดนตรี ☐ ธรรมชาติ / สิ่งแวดล้อม	☐ พัฒนาการด้านร่างกาย ☐ พัฒนาการด้านอารมณ์ ☐ พัฒนาการด้านสังคม ☐ พัฒนาการด้านสติปัญญา

ภาคผนวก

1. เพลง

สวัสดีปีใหม่

(อาจารย์ศรีนวล รัดนสุวรรณ)

สวัสดี สวัสดีปีใหม่
 ทุกข์โศกโรครักขอย่าได้มี

ขออวยพรให้ท่านโชคดี
 สุขสดชื่นตลอดปีใหม่เทอญ

แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือเล่มใหญ่

ลำดับที่	:	1
วันที่	:	3
เรื่อง	:	วันขึ้นปีใหม่
เนื้อหา	:	กิจกรรมที่ทำในวันขึ้นปีใหม่

จุดประสงค์เพื่อพัฒนาพหุปัญญา

1. บอกกิจกรรมที่ทำในวันขึ้นปีใหม่ได้
2. พัฒนาความสามารถทางภาษาในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
3. พัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
4. พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่
5. ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
6. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
7. พัฒนาพื้นฐานด้านดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ
8. ปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และมีความเป็นไทย

สื่อการสอน

1. เพลงพรปีใหม่
2. กระดาษ A4
3. ปากกาเคมี
4. สีเทียน
5. กระดาษสี
6. กาว
7. กรรไกร

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
3. สังเกตพฤติกรรมต่างๆในขณะที่ทำกิจกรรม

หมายเหตุ : ประเมินผลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

กิจกรรมการเรียนรู้	กิจกรรมพหุปัญญา	กิจกรรมตามพัฒนาการ
ขั้นการจัดกิจกรรมประกอบการเล่านิทาน 1. ให้นักเรียนบอกกิจกรรมที่อยากทำในวันขึ้นปีใหม่ 2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำในวันขึ้นปีใหม่ 3. ให้นักเรียนเล่าเรื่อง เกี่ยวกับงานวันขึ้นปีใหม่ เช่น งานเลี้ยงรื่นเริงใน ครอบครัว การจับฉลากของขวัญ หรือการเดินทางไปท่องเที่ยว จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ จำลองสถานการณ์งานวันขึ้นปีใหม่ 4. ครูแจกกระดาษ A4 ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และให้นักเรียนฝึกปะภาพกล่องของขวัญให้สวยงาม	☐ ภาษา ☐ ตรรกะและคณิตศาสตร์ ☐ ความถนัดทางกาย ☐ ความเข้าใจตนเอง ☐ ความเข้าใจผู้อื่น ☐ มิติ ☐ ดนตรี ☐ ธรรมชาติ / สิ่งแวดล้อม	☐ พัฒนาการด้านร่างกาย ☐ พัฒนาการด้านอารมณ์ ☐ พัฒนาการด้านสังคม ☐ พัฒนาการด้านสติปัญญา

ภาคผนวก

1. เพลง

พรปีใหม่

(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และหม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์)

สวัสดีวันปีใหม่พา	ให้บรรดาปวงท่านรื่นรมย์
ฤกษ์งามดีเปรมปรีดิ์ชื่นชม	ต่างสุขสมนิมิตยินดี
ข้าวิงวอนขอพรจากฟ้า	ให้บรรดาปวงท่านสุขศรี
โปรดประทานพรโดยปรานี	ให้ชาวไทยล้วนมีโชคชัย
ให้บรรดาปวงท่านสุขสันต์	ทุกวันทุกคืนชื่นชมให้สมฤทัย
ให้รุ่งเรืองในวันปีใหม่	ผองชาวไทยจงสวัสดี
ตลอดปีจงมีสุขใจ	ตลอดไปนับแต่บัดนี้
ให้สิ้นทุกข์สุขเกษมเปรมปรีดิ์	สวัสดีวันปีใหม่เอย

ภาคผนวก ค
แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา

ชื่อ..... สัปดาห์ที่.....

เรื่อง.....

ชื่อผู้ประเมิน..... วันเดือนปีที่ประเมิน.....

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย (/) แสดงจำนวนครั้งที่นักเรียนแสดงความสามารถลงในช่องระดับคุณภาพที่สามารถปรากฏ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
1.ด้านภาษา (Linguistic Intelligence)	1.1 เข้าใจและบอก ความหมายของคำได้				2 หมายถึง เข้าใจและบอก ความหมายของคำได้อย่าง ถูกต้อง โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง เข้าใจและบอก ความหมายของคำได้อย่าง ถูกต้อง โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	1.2 ปฏิบัติตามคำสั่ง				2 หมายถึง ปฏิบัติตามคำสั่งได้ อย่างถูกต้อง โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ปฏิบัติตามคำสั่งได้ อย่างถูกต้อง โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	1.3 แสดงความคิดเห็นใน ขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ				2 หมายถึง แสดงความคิดเห็นได้ อย่างชัดเจนและมั่นใจโดยไม่ได้อ รับการชี้แนะ 1 หมายถึง แสดงความคิดเห็นได้ อย่างชัดเจนและมั่นใจ โดยได้รับ การชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
1.ด้านภาษา (Linguistic Intelligence) (ต่อ)	1.4 เล่าเรื่อง/เล่านิทาน				2 หมายถึง เล่าเรื่อง/เล่านิทานโดย บอกสาระสำคัญได้อย่างครบถ้วน โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง เล่าเรื่อง/นิทานได้แต่ ขาดสาระสำคัญบางประการโดย ได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	1.5 สื่อความหมายให้ผู้อื่น เข้าใจ				2 หมายถึง พูดสื่อความหมายให้ ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยไม่ได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง พูดสื่อความหมายให้ ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
2.ด้านตรรกะ และคณิต ศาสตร์ (Logical- Mathematical Intelligence)	2.1 ให้เหตุผลประกอบการ ตัดสินใจ /การแก้ปัญหา				2 หมายถึง บอกเหตุผลในการ ตัดสินใจ /การแก้ปัญหาได้โดย ไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกเหตุผลในการ ตัดสินใจ /การแก้ปัญหาได้ โดย ได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	2.2 เปรียบเทียบสิ่งของตาม รูปร่าง รูปทรง จำนวน ขนาด สี น้ำหนัก หรือพื้นผิว				2 หมายถึง เปรียบเทียบสิ่งของตาม รูปร่าง รูปทรง จำนวนขนาด สี น้ำหนัก หรือพื้นผิวได้โดยไม่ได้รับ การชี้แนะ 1 หมายถึง เปรียบเทียบสิ่งของตาม รูปร่าง รูปทรง จำนวนขนาด สี น้ำหนัก หรือพื้นผิวได้โดยได้รับ การชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
2.ด้านตรรกะ และคณิต ศาสตร์ (Logical- Mathematical Intelligence) (ต่อ)	2.3 จำแนกประเภท/จัด หมวดหมู่ สิ่งของตามรูปร่าง รูปทรง จำนวน ขนาด สี น้ำหนัก หรือพื้นผิว				2 หมายถึง จำแนกประเภท/จัด หมวดหมู่ สิ่งของตามรูปร่าง รูปทรง จำนวนขนาด สี น้ำหนัก หรือพื้นผิวได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง จำแนกประเภท/จัด หมวดหมู่ สิ่งของตามรูปร่าง รูปทรง จำนวนขนาด สี น้ำหนัก หรือพื้นผิวได้โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	2.4 ใช้ตัวเลขและจำนวน				2 หมายถึง บอกสัญลักษณ์ตัวเลข และรู้ค่าจำนวนได้โดยไม่ได้รับ การชี้แนะ 1 หมายถึง บอกสัญลักษณ์ตัวเลข และรู้ค่าจำนวนได้โดยได้รับการ ชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	2.5 แก้ปัญหา				2 หมายถึง บอกวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ตามแนวความคิดของตนเอง โดย การแสดงความคิดเห็น ตอบรับ ปฏิเสธ และบอกการกระทำต่างๆ อย่างมีเหตุผลได้โดยไม่ได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง บอกวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ตามแนวความคิดของตนเอง โดย การแสดงความคิดเห็น ตอบรับ ปฏิเสธ และบอกการกระทำต่างๆ อย่างมีเหตุผลได้โดยได้รับการ ชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
3.ด้านมิติ (Spatial Intelligence)	3.1 บอกรูปพรรณสัณฐาน ของสิ่งต่างๆ				2 หมายถึง บอกรูปพรรณสัณฐาน ของสิ่งต่างๆ ในด้านรูปร่าง รูปทรง ขนาด และพื้นที่ได้โดย ไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกรูปพรรณสัณฐาน ของสิ่งต่างๆ ในด้านรูปร่าง รูปทรง ขนาด และพื้นที่ได้โดย ได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	3.2 บอกตำแหน่งที่ตั้งของสิ่ง ต่างๆ				2 หมายถึง บอกตำแหน่งที่ตั้งของ สิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและ มั่นใจโดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกตำแหน่งที่ตั้งของ สิ่งต่างๆ ได้โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	3.3 บอกทิศทางของสิ่งต่างๆ				2 หมายถึง บอกทิศทางของสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและมั่นใจโดย ไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกทิศทางของสิ่งต่างๆ ได้โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	3.4 วาดภาพอย่างสร้างสรรค์				2 หมายถึง วาดภาพด้วยตนเอง อย่างมั่นใจ และบอกเล่าความคิด เกี่ยวกับผลงานของตนเองได้ อย่างสร้างสรรค์และมีจินตนาการ โดย ไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง วาดภาพด้วยตนเอง อย่างมั่นใจ และบอกเล่าความคิด เกี่ยวกับผลงานของตนเองได้ อย่างสร้างสรรค์และมีจินตนาการ โดย ได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ปัญหา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
4.ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence)	4.1 ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกาย (กล้ามเนื้อมัดใหญ่)				2 หมายถึง ทรงตัวได้ดี อ่อนตัวหรือยืดหยุ่นได้ดี และเคลื่อนไหวร่างกายในทิศทางต่างๆ ได้ คล่องแคล่วและว่องไว 1 หมายถึง ทรงตัวได้ อ่อนตัวหรือยืดหยุ่นได้ และเคลื่อนไหวร่างกายในทิศทางต่างๆ ได้ แต่ขาดความคล่องแคล่วและว่องไว 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	4.2 ใช้ร่างกายแสดงท่าทางต่างๆ				2 หมายถึง ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายแสดงท่าทางตามคำสั่ง/ตามจินตนาการของตนเองได้อย่างมั่นใจและคล่องแคล่ว 1 หมายถึง ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายแสดงท่าทางตามคำสั่ง/ตามจินตนาการของตนเองได้แต่ขาดความมั่นใจและความคล่องแคล่ว 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	4.3 เคลื่อนไหวร่างกายได้ครบองค์ประกอบ ได้แก่ พื้นที่ระดับ ทิศทาง และจังหวะ/สัญญาณ				2 หมายถึง เคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างครบองค์ประกอบด้วยความคล่องแคล่วและว่องไว 1 หมายถึง เคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างครบองค์ประกอบ แต่ขาดความคล่องแคล่วและว่องไว 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
4.ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) (ต่อ)	4.4 ควบคุมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อกับประสาทตา (กล้ามเนื้อมัดเล็ก)				2 หมายถึง ใช้กล้ามเนื้ออย่างประสานสัมพันธ์กับประสาทตาด้วยความคล่องแคล่วและว่องไว 1 หมายถึง ใช้กล้ามเนื้ออย่างประสานสัมพันธ์กับประสาทตาด้วยความคล่องแคล่วและว่องไว ใช้กล้ามเนื้ออย่างประสานสัมพันธ์กับประสาทตาด้วยความคล่องแคล่วและว่องไว 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
5.ด้านดนตรี (Musical Intelligence)	5.1 มีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อจังหวะและเสียงเพลง				2 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามจังหวะหรือตามเสียงเพลงได้ทันทีที่ได้ยินเสียงเพลงหรือได้ยินเสียงจังหวะดนตรีโดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามจังหวะหรือตามเสียงเพลงได้ทันทีที่ได้ยินเสียงเพลงหรือได้ยินเสียงจังหวะดนตรีโดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	5.2 แสดงท่าทางตามจังหวะ/สัญญาณ				2 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามจังหวะ/สัญญาณได้อย่างสอดคล้องและคล่องแคล่ว 1 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามจังหวะ/สัญญาณได้ แต่ขาดความคล่องแคล่ว 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
5.ด้านดนตรี (Musical Intelligence) (ต่อ)	5.3 ร้องเพลงและแสดง ท่วงท่าประกอบ				2 หมายถึง ร้องเพลงและแสดง ท่วงท่าของนักร้องคนโปรดที่ตนชื่นชอบ หรือตามจินตนาการของตนเองได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ร้องเพลงและแสดง ท่วงท่าของนักร้องคนโปรดที่ตนชื่นชอบ หรือตามจินตนาการของตนเองได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
6.ด้านความ เข้าใจระหว่าง บุคคล (Interpersonal Intelligence)	6.1 ทำงานเป็นกลุ่ม				2 หมายถึง ให้ความช่วยเหลือและ ร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ กับกลุ่มด้วยตนเอง โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ให้ความช่วยเหลือและ ร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ กับกลุ่มด้วยตนเอง โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	6.2 ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม				2 หมายถึง ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มในขณะที่ทำกิจกรรมกลุ่มได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มในขณะที่ทำกิจกรรมกลุ่มได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
6.ด้านความ เข้าใจระหว่าง บุคคล (Interpersonal Intelligence) (ต่อ)	6.3 เป็นผู้นำและแสดงออก เพื่อให้ผู้อื่นยอมรับในการ กระทำของตน				2 หมายถึง แสดงความเป็นผู้นำ กลุ่ม และแสดงออกเพื่อให้ผู้อื่น ยอมรับในความคิดและการ กระทำของตนเองได้อย่างมั่นใจ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง แสดงความ เป็นผู้นำ กลุ่ม และแสดงออกเพื่อให้ผู้อื่น ยอมรับในความคิดและการ กระทำของตนเอง โดยได้รับการ ชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	6.3 เป็นผู้ตามและยอมรับฟัง ความคิดเห็นและการกระทำ ของผู้อื่น				2 หมายถึง แสดงความเป็นผู้นำ และยอมรับฟังความคิดเห็นและ การกระทำของผู้อื่น โดยไม่ได้รับ การชี้แนะ 1 หมายถึง แสดงความเป็นผู้นำ และยอมรับฟังความคิดเห็นและ การกระทำของผู้อื่น โดยได้รับ การชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	6.4 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น				2 หมายถึง แสดงการติดต่อสื่อสาร สัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยมิตรไมตรี โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง แสดงการติดต่อสื่อสาร สัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยมิตรไมตรี โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

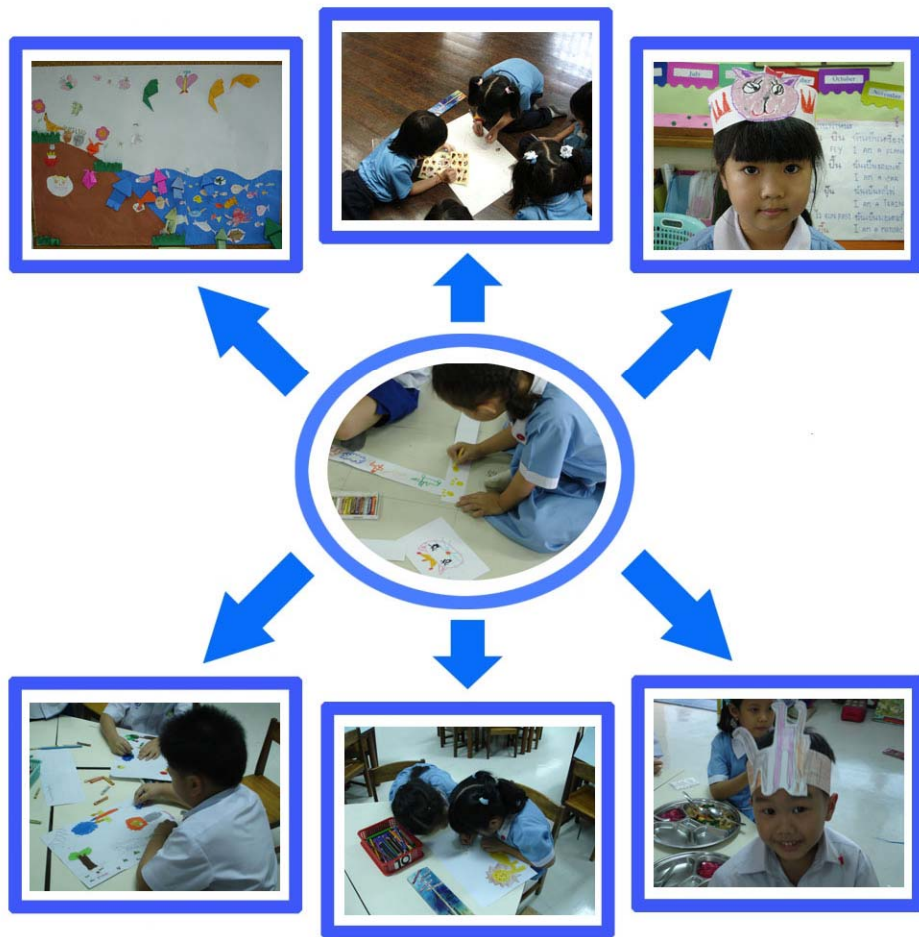
ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
7.ด้านความ เข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)	7.1 มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่				2 หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	7.2 กล้าแสดงออกและมีความมั่นใจ				2 หมายถึง แสดงการพูด แสดงการกระทำตามความคิดของตนเองอย่างมั่นใจ 1 หมายถึง แสดงการพูด แสดงการกระทำได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	7.3 ทำงานอย่างมีเป้าหมาย				2 หมายถึง บอกเป้าหมายของการทำงานได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกเป้าหมายของการทำงานได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	7.4 ชื่นชมและพึงพอใจในผลงานของตนเอง				2 หมายถึง แสดงการพูด และแสดงท่าทาง บ่งบอกถึงความชื่นชมและพึงพอใจในผลงานของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง แสดงการพูด และแสดงท่าทาง บ่งบอกถึงความชื่นชมและพึงพอใจในผลงานของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

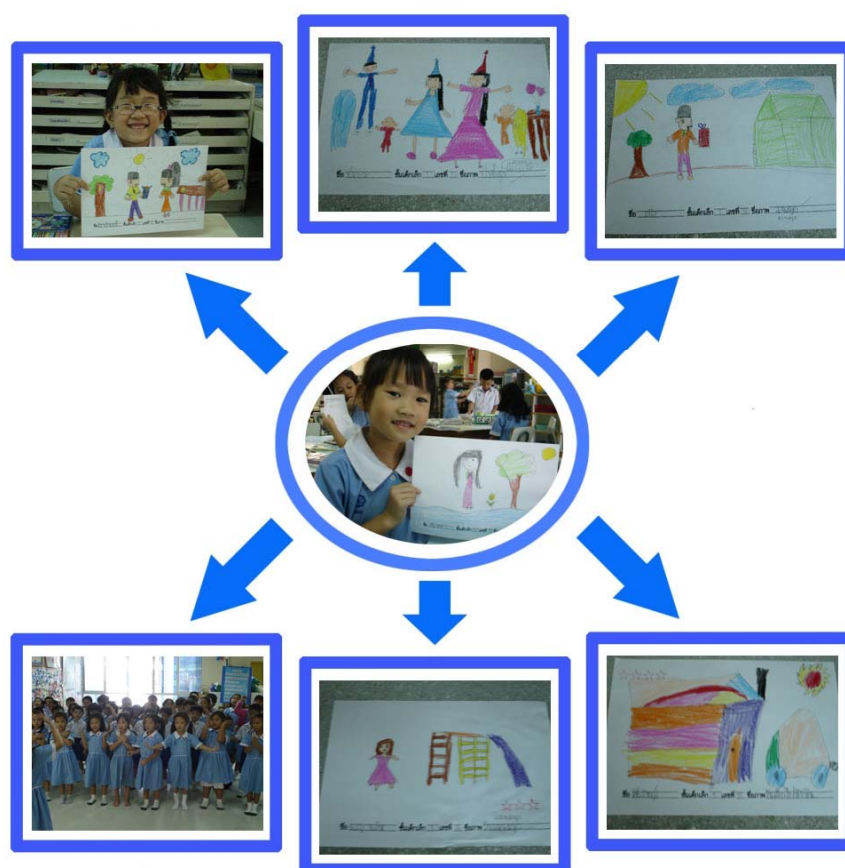
ปัญหา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
8.ด้าน ธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)	8.1 เข้าใจการเปลี่ยนแปลง ของธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม				2 หมายถึง บอกการเปลี่ยนแปลง ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกการเปลี่ยนแปลง ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	8.2 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม				2 หมายถึง บอกประโยชน์ของ สิ่งแวดล้อมได้ โดยไม่ได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง บอกประโยชน์ของ สิ่งแวดล้อมได้ โดยได้รับการ ชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	8.3 รู้จักใช้สิ่งแวดล้อมอย่าง คุ้มค่า				2 หมายถึง บอกวิธีการ/แสดง วิธีการใช้อย่างคุ้มค่าสิ่งแวดล้อม ได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกวิธีการ/แสดง วิธีการใช้อย่างคุ้มค่าสิ่งแวดล้อม ได้ โดยได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ
	8.4 รู้จักบำรุงรักษาและ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				2 หมายถึง บอกวิธีการบำรุงรักษา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ โดย ไม่ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง บอกวิธีการบำรุงรักษา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ โดย ได้รับการชี้แนะ 0 หมายถึง ไม่แสดงความสามารถ

ภาคผนวก ง
ประมวลภาพการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางสาวชมพูนุท ศุภผลศิริ
วันเดือนปีเกิด	3 เมษายน พ.ศ. 2524
สถานที่เกิด	อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	59/48 หมู่บ้านเมืองทองธานี แขวงคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด ถนนแจ้งวัฒนะ จังหวัดนนทบุรี 11120 มือถือ 086-3621870
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ